

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའི་ལེན་དང་པོ།

།། །ཉེ་བར་སྐད་དུ། བོ་རྗེ་སྐྱེ་བུ་ཙུ་ཨ་བ་ཏུ་ར། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚམ་ལོ། །
།། བདེ་གཤེགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངའ་སྲས་བཅས་དང་། །ཕྱག་འོས་ཀུན་ལའང་སྲུང་པས་ཕྱག་འཚམ་ཏེ། །བདེ་
གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྲོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །ལྷང་བཞིན་མདོར་བསྐྱས་ནས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །

la
Respectfully I prostrate myself to the Sugatas
Who are endowed with the Dharmakaya,
As well as to their Noble Sons
And to all who are worthy of veneration.

lb
Here I shall explain how to engage in the vows of the Buddhas'
Sons, The meaning of which I have condensed in accordance with
the scriptures.
སྲོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །སྤེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཞན་
དོན་བསམ་པའང་བདག་ལ་མེད། །རང་གི་ཡིད་ལ་བསྐྱོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྗོད་མས། །

2
There is nothing here that has not been explained before
And I have no skill in the art of rhetoric;
Therefore, lacking any intention to benefit others,
I write this in order to acquaint it to my mind.

།། དགོ་བ་བསྐྱོམ་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་ལྷན་ས། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ། །བདག་
དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར།

3
For due to acquaintance with what is wholesome,
The force of my faith may for a short while increase because of
these (words). If, however, these (words) are seen by others

Equal in fortune to myself, it may be meaningful (for them).

། དཔལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་དཀའ། །སྤྱོད་ལུ་འདི་ལྟར་ལྟོགས་པ་ལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་
པ་མ་བསྐྱབས་ན། །ཕྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་བར་གཤམ་འགྱུར། །

4

Leisure and endowment are very hard to find;
And, since they accomplish what is meaningful for man,
If I do not take advantage of them now,
How will such a perfect opportunity come about again?

། ཇི་ལྟར་མཚོན་མོ་ལུ་ནག་སྤྱིན་རུ་མ་ན། །སྤྱོད་ལུ་རྣམ་ཅིག་རབ་སྣང་སྤོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་
རྒྱལ་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འདི་ག་རྗེ་བསོད་ནམས་སྤོ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། ། 5

Just as a flash of lightning on a dark, cloudy night
For an instant brightly illuminates all,
Likewise in this world, through the might of Buddha,
A wholesome thought rarely and briefly appears.

། དེ་ལྟས་དགོ་བ་ཉམ་རྒྱུད་ཉིད་ལ་རྟལ། །སྤྱི་པ་སྤོབས་ཆེན་འབྱོར་མི་བཟང་པ། །དེ་ནི་རྗེ་གསལ་པའི་བྱུང་
རྒྱུ་སེམས་མིན་པ། །དགོ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར། །

6

Hence virtue is perpetually feeble,
The great strength of evil being extremely intense.
And except for a Fully Awakening Mind
By what other virtue will it be overcome?

། བསྐྱལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། །
འདིས་ནི་ཚད་མེད་སྤྱོད་ལོ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་མཚོག་བདེ་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད། །

7

All the Buddhas who have contemplated for many aeons
Have seen it to be beneficial;

For by it the limitless masses of beings
Will quickly attain the supreme state of bliss.

༤། སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཞིམ་འདོད་ཅིང་། །སེམས་ཅན་མི་བདེ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། །བདེ་
མང་བརྒྱ་ཕྱག་སྲོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟོག་ཏུ་གཏང་མི་བྱ། །

8

Those who wish to destroy the many sorrows of (their) conditioned
existence, Those who wish (all beings) to experience a multitude of joys,
And those who wish to experience much happiness,
Should never forsake the Awakening Mind.

༥། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་ལྷུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རྒྱུ་བསྐལ་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །
བདེ་ག་ལེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །

9

The moment an Awakening Mind arises
In those fettered and weak in the jail of cyclic existence,
They will be named 'a Son of the Sugatas',
And will be revered by both men and gods of the world.

༦། གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཚོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ།
།རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྐྱར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་རྒྱུདས། །

10

It is like the supreme gold-making elixir,
For it transforms the unclean body we have taken
Into the priceless jewel of a Buddha-Form

Therefore firmly seize this Awakening Mind.

།། འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་སྤུ་ཚད་མེད་སྤོས། །ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རིན་ཆེ་བས། །

འགྲོ་བའི་གནས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས། །རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པར་བྱུངས། །

11

Since the limitless mind of the Sole Guide of the World
Has upon thorough investigation seen its preciousness,
All beings wishing to be free from worldly abodes
Should firmly take hold of this precious Awakening Mind.

།། དགོ་བ་གཞན་ཀུན་ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་མི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྗེན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

12

All other virtues are like the plantain tree;
For after bearing fruit they simply perish.
But the perennial tree of the Awakening Mind
Unceasingly bears fruit and thereby flourishes without end.

།། མིག་པ་འིན་རུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔའ་ལ་བསྐྱེན་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །

གང་ལ་བསྐྱེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སློལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བསྐྱེན། །

13

Like entrusting myself to a brave man when greatly afraid
By entrusting myself to this (Awakening Mind) I shall be swiftly
liberated Even if I have committed extremely unbearable evils.

Why then do the conscientious not devote themselves to this?

༡༥། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེས་བཞིན་སྒྲིག་ཆེན་རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་དེས་པར་སྒྲེག་པར་བྱེད། །

དེ་ཡི་ཡན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག། །བྱམས་མགོན་སློང་དང་ལྷན་པས་ལོར་བཟང་བ་འདད། །

Just like the fire at the end of an age,
It instantly consumes all great evil.
Its unfathomable advantages were taught
To the disciple Sudhana by the wise Lord Maitreya.

༡༦། བྱང་ཚུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུས་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སྤྱོད་ཤིང་བྱ་སྟེ། །

བྱང་ཚུབ་སློན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཚུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

15
In brief, the Awakening Mind
Should be understood to be of two types;
The mind that aspires to awaken
And the mind that ventures to do so.

༡༧། འགོ་བར་འདོད་དང་འགོ་བ་ཡི། །བྱེད་བྱས་ཇི་ལྟར་ཤིང་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེད་བྱས་རིམ་བཞིན་ཤིང་པར་བྱ། །

16
As is understood by the distinction
Between aspiring to go and (actually) going.
So the wise understand in turn
The distinction between these two.

༡༨། བྱང་ཚུབ་སློན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཆོ་འབྲས་སུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་། །

ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། །

17

Although great fruits occur in cyclic existence
From the mind that aspires to awaken,
An uninterrupted flow of merit does not ensue
As it does with the venturing mind.

༡༨༽ གང་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགྲལ་བའི་ཕྱིར། །

མི་ལྗོངས་པ་ཡི་སེམས་གྱིས་སྟུ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྲངས་གྱུར་པ། །

18

And for him who has perfectly seized this mind
With the thought never to turn away
From totally liberating
The infinite forms of life.

༡༩༽ དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་འབྱུངས། །

རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག། །ནམ་མཐའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང། །

19

From that time hence,
Even while asleep or unconcerned
A force of merit equal to the sky
Will perpetually ensue.

༢༠༽ འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པར། །ལག་བབས་གྱིས་ནི་ལྷུས་པ་ལས། །

དམན་མོས་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་གྱིས་གསུངས། །

20

For the sake of those inclined towards the lesser (vehicle), This was
logically asserted
By the Tathagata himself
In The Sutra Requested by Subahu

༢༡༽ སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཅིམ། །བསལ་ལོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ན་ཡང་། །

ཡན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་འགྱུར་ན། །

21

If even the thought to relieve
Living creatures of merely a headache
Is a beneficial intention
Endowed with infinite goodness,

༢༢༽ སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །

རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་སྣོས་ཅི་དགོས། །

22

Then what need is there to mention
The wish to dispel their inconceivable misery,
Wishing every single one of them
To realise boundless good qualities?

༢༣༽ ཡ་འམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་། །སྤྱལ་འདི་འདྲའི་ཡན་སེམས་ཡོད། །

སྣ་དང་དྲད་སྲོད་རྣམས་ཀྱང་རུང་། །ཚོངས་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ། །

23

Do even fathers and mothers
Have such a benevolent intention as this?
Do the gods and sages?
Does even Brahma have it?

༢༥། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྡོམ། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲི་སེམས། །

སློལ་མ་དུ་ཡང་མ་སློལ་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྟེ། །

24

If those beings have never before
Even dreamt of such an attitude

For their own sake,
How would it ever arise for the sake of others?

༢༦། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འགྲུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །
སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་ལྷན་པར་འདི། །སྣ་ན་མེད་པའི་མངའ་ཅིག་འགྲུངས། །

25

This intention to benefit all beings,
Which does not arise in others even for their own Is an
extraordinary jewel of the mind,
And its birth is an unprecedented wonder.

༢༧། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱ། །སེམས་ཅན་སྐྱབས་བུལ་རྩིར་གྱུར་པ། །
རིན་ཆེན་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞན་གྱིས་ལང་། །

26

How can I fathom the depths
Of the goodness of this jewel of the mind,
The panacea that relieves the world of pain

And is the source of all its joy?

༢༦ ། ཡན་པར་བསམས་པ་ཚམ་གྱིས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་མཚོན་ལས་ཀྱང་འཕགས་ན། །
སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བདེ་དོན་བརྩོན་པ་སློབ་ཅི་དགོས། །

27

If merely a benevolent intention
Excels venerating the Buddhas,
Then what need to mention striving to make
All beings without exception happy?

༢༧ ། སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱལ། །
བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཉི་ལྷག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དགྲ་ལྟར་འཇོམས། །

28

Although wishing to be rid of misery,
They run towards misery itself.
Although wishing to have happiness,
Like an enemy they ignorantly destroy it.

༢༨ ། གང་ཞིག་བདེ་བས་ཡོངས་པ་དང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ། །བདེ་བ་ཀྱུན་གྱིས་ཚིམ་པ་དང་། །
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་གཙོད་བྱེད་ཅིང་། །

29

For those who are deprived of happiness
And burdened with many sorrows
It satisfies them with all joys,
Dispels all suffering,

༢༩ ། གཉི་ལྷག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །དེ་དང་དགོ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །
དེ་འདྲའི་བ་ལེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་ལ་ཡོད། །

30

And clears away confusion.
Where is there a comparable virtue?
Where is there even such a friend?
Where is there merit similar to this?

ཕྱེ ཡན་བཏགས་ལན་ལྗོན་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བཟུགས་འོས་ན། །
མ་བཅོམ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སློབ་ཅི་དགོས། །

31

If whoever repays a kind deed
Is worthy of some praise,
Then what need to mention the Bodhisattva
Who does good without its being asked of him?

མྱེ འགོ་བ་ཉུང་བུ་ནང་ན་མའི་བས་སྦྱར་བ། །སྐད་ཅིག་བས་ཚམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །
བརྟན་བཅས་ཉིན་ཕྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །དགོ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོས་བཀུར། ། 32

The world honours as virtuous
A man who sometimes gives a little, plain food
Disrespectfully to a few beings,
That satisfies them for only half a day.

མྱེ སེམས་ཚན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ། །བདེ་བར་ག་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྲོན་མེད། །
ཡིད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་བྱེད་པའི། །རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ཞིག་སློབ་ཅི་དགོས། །

33

What need be said then of one
Who eternally bestows the peerless bliss of the Sugatas
Upon limitless numbers of beings,
Thereby fulfilling all their hopes?

༣༥། བཀའ་ཞིག་དེ་འདྲི་རྒྱལ་སྤྱོད་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་དན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། །དན་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ནི། །དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །

34
The Buddha has said that whoever bears an evil thought Against a benefactor such as that Bodhisattva Will remain in hell for as many aeons As there were evil thoughts.

༣༦། རོལ་ཏེ་བཀའ་ཞིག་ཡིད་རབ་དྲུང་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ། །
རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་དོ་གཤམ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། །སྤྲིན་པ་མི་འབྱུང་དགོང་བ་དང་གིས་འཕེལ། །

35
But if a virtuous attitude should arise (in that regard). Its fruits will multiply far more than that. When Bodhisattvas greatly suffer they generate no negativity, Instead their virtues naturally increase.

༣༧། བཀའ་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐྱེ་ལ་ཕྱག་འཚམ་ཞིང་། །
བཀའ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ། །བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

36
I bow down to the body of him In whom the sacred precious mind is born. I seek refuge in that source of joy Who brings to happiness even those who harm him.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བཤམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེན་
དང་པོའོ། །།

སྤྲིག་པ་བ་འགས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པ།

Disclosure of Evil

། རིམ་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཚོས། །
དཀོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་སྲས། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཚོད། །

1
In order to seize that precious mind
I offer now to the Tathagatas,
To the sacred Dharma, the stainless jewel,
And to the Sons of Buddha, the oceans of excellence,

། མེ་རྩོག་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །སྐྱེ་བྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དང་། །
འཛིན་རྟེན་རིམ་ཆེན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་། །

2
Whatever flowers and fruits there are
And whatever kinds of medicine,
Whatever jewels exist in this world
And whatever clean refreshing waters;

། རིམ་ཆེན་རི་བོ་དང་བི་དེ་བཞིན་དུ། །ནགས་ཚལ་སྤྲོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་དང་། །ལྗོན་ཤིང་མེ་
རྩོག་རྒྱུན་སྲས་སྤུད་པ་དང་། །ཤིང་གང་འབྲས་བུ་བཟང་ཡལ་ག་དུད་པ་དང་། །

3
Likewise gem-encrusted mountains,
Forest groves, quiet and joyful places,
Heavenly trees bedecked with flowers
And trees with fruit-laden branches;

། ལྷ་སོགས་འཛིན་རྟེན་ལ་དྲི་དང་བི། །སྤོས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་རིམ་ཆེན་ཤིང་། །མ་ཚོས་
འཇུངས་པའི་ལོ་རྩོག་རྣམ་པ་དང་། །གཞན་ཡང་མཚོད་པར་འོས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་བི། །

Fragrances of the celestial realms,
Incense, wishing trees and jewel trees,
Uncultivated harvests, and all ornaments
That are worthy to be offered;

། མཚོ་དང་རྗེ་དབྱིངས་པར་བྱུང་བ་དག ། དང་པ་ལོན་ཏུ་སྐད་སྟོན་ཡིད་འོང་ལྷན། །
ནམ་མཁའ་རབ་འབྱུངས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ། ཡོངས་སྲུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཀུན། ། 5

Lakes and pools adorned with lotuses
And the beautiful cry of wild geese,
Everything unowned
Within the limitless spheres of space.

། ལྷོ་ཡིས་སྒྲངས་ནས་ཐུབ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་མཚོ་ག། ། སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་འབྱུལ་ན། ། ཡོན་གནས་
དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། ། བདག་ལ་བརྟེན་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། །

6

Creating these things in my mind I offer them
To the supreme beings, the Buddhas, as well as their Sons;
Compassionate Ones, think kindly of me
And accept these offerings of mine.

། བདག་གི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀའ་ཆེན་ཏེ། ། མཚོ་དང་པའི་ལོན་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཚིས། ། དེས་
ན་གཞན་དོན་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་འདི། ། བདག་གི་དོན་སྲུང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག། །

7

Having no merit I am destitute
And I have no other gifts to offer.
Protectors, you who think of helping others.
By your power accept these for my sake.

། རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ལོ། ། བདག་གི་ལུས་ཀུན་གཏན་དུ་དབྱུང་བར་བཅི། ། སེམས་
དཔའ་མཚོ་ག་རྣམས་བདག་གི་ཡོངས་བཞེས་ཤིག། ། སྲུས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབདས་སྲུ་མཚི་བར་བཅི། །

8

Eternally shall I offer all my bodies
To the Conquerors and their Sons.
Please accept me, you Supreme Heroes,
Respectfully shall I be your subject.

༧། བདག་ནི་ཉེ་དུས་ཡོད་ས་སྐྱབས་བཟུང་བས་ན། །སྲིད་ན་མི་འཇིགས་སེམས་ཅན་པར་བགྱི། །སློབ་གྱི་
སྤྲིན་ལས་ཡང་དག་འདེད་བགྱིད་ཅིང་། །སྤྲིན་པ་གཞན་ཡང་སྐྱུ་ཆད་མི་བགྱིད་དོ། །

9

Through being completely under your care
I shall benefit all with no fears of conditioned existence;
I shall perfectly transcend my previous evils
And in the future shall commit no more.

༩། ལྷན་གྱི་ཁང་པ་ལོན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ། །འཕྲུལ་གྱི་ས་གཞི་གསལ་ལ་ཞིང་འཚོར་བ་བསྐྱར། །
རིན་ཆེན་འབར་བའི་ཀ་བ་ཡིད་འོང་ལྷན། །སྐྱུ་ཏིག་འོད་ཆགས་སྐྱེ་བྱེས་པ་དེས། །

10

To very sweetly scented bathing chambers
With brilliantly sparkling crystal floors
And exquisite pillars ablaze with gems,
Having canopies above aglow with pearls.

༡༠། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྐྱས་རྣམས་ལ། །རིན་ཆེན་བྱུང་པ་མང་པོ་སྤྲོས་གྱི་རྒྱ། །ཡིད་འོད་ལེགས་
པར་བཀའ་བ་སྐྱབས་དང་ནི། །རོལ་མོ་བཅས་པ་དུ་མས་སྐྱབས་གསོལ། །

11

I beseech the Tathagatas and their Sons
To come and bathe their bodies
From many jewelled vases filled with waters scented and enticing,
To the accompaniment of music and song.

༡༢༽ དེ་དག་སྐྱེ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས། །གཙང་ལ་དྲི་རབ་བསྐོས་པས་སྐྱི་ལོ། །
དེ་ནས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྐྱར་བའི། །ན་བཟའ་ཉིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་དམ་པ་འབྲུལ། །

12

Let me dry their bodies with incomparable cloths
Clean and well-anointed with scent,
And then may I present these Holy Beings
With fragrant garments of suitable colours.

༡༣༽ གོས་བཟང་སྒྲབ་ལ་འཇམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །རྒྱ་མཚོག་བརྒྱ་ཕྱག་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །འཕགས་པ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་། །འཛིག་རྟེན་དབང་ཕུག་སོགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བཟྱ། །

13

I adorn with manifold ornaments
And various raiments fine and smooth,
The Aryas Samantabhadra, Manjughosha Avalokiteshvara and all
the others.

༡༤༽ རྩོད་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དྲི་དང་ལྷང་བ་ཡི། །དྲི་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་ཀུན་གྱི་སྐྱ། །གསེར་སྐྱངས་བཙོ་
མ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར། །འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་བྱུག་པར་བཟྱ། །

14

Just like polishing pure, refined gold
Do I anoint the Buddhas' forms that blaze with light
With the choicest perfumes whose fragrance permeates
A thousand million worlds.

༡༥༽ ཐུབ་དབང་མཚོད་གནས་མཚོག་ལ་ཡིད་འོད་བའི། །མེ་རྟོག་མཐུ་ར་དང་པར་དང་། །ལྷན་ལ་ལོགས་དྲི་
ཞིམ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཕྱེད་བ་སྤེལ་ལེགས་ཡིད་འོད་རྣམས་ཀྱིས་མཚོད། །

15

And to the highest objects of giving I offer
Beautiful, well-arranged garlands,
As well as enchanting, sweet smelling flowers,

Such as lily, jasmine and lotus blooms.

༡༦༽ སྒོས་མཚོག་ཡིད་འཕྲོག་དྲི་དང་ཁྱབ་པ་ཡི། །བདུག་པའི་སྒྲིབ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབྱེ། །ཞལ་ཟས་
བཟང་བཟུང་སྒྲ་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི། །ལྷ་བའོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབྱེ་བར་བཞི། ། 16

Also I send forth clouds of incense
Whose sweet aroma steals away the mind,
As well as celestial delicacies
Including a variety of foods and drinks.

༡༧༽ གསེར་གྱི་པར་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི། །རིབ་ཚེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་བཞི། །ས་གཞི་བསྟར་བ་
སྒོས་ཀྱིས་བྱུགས་པ་དེར། །མེ་རྟོག་ཡིད་འོང་སིལ་མ་དབྱེ་བར་བཞི། །

17
I offer them jewelled lamps
Arranged on golden lotus buds;
Upon land sprinkled with scented water
Do I scatter delicate flower petals.

༡༨༽ གཞལ་མེད་ཕོ་བླང་བསྟོད་དབྱེས་ཡིད་འོང་ལྷན། །ལྷ་རྟོག་རིབ་ཚེན་རྒྱུན་འཕྱང་མཛེས་འབར་བ། །
དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱུན་རྒྱུར་དེ་དག་ཀྱང་། །ཕྱགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དབྱེ་བར་བཞི། །

18
To those who have the nature of compassion
I offer palaces resounding with melodious hymns, Exquisitely
illuminated by hanging pearls and gems That adorn the infinities of
space.

༡༩༽ རིབ་ཚེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན། །ཁོར་ཡུག་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་བརྒྱན། །

དབྱིབས་ལེགས་བཟླ་ན་སྐྱུག་པ་བསྐྱེད་བ་ཡང་། །རྟལ་ཏུ་བྱུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབྱུལ་བར་བཞུ། །

19

Eternally shall I offer to all the Buddhas
Jewelled umbrellas with golden handles
And exquisite ornaments embellishing the rims, Standing erect, their
shapes beautiful to behold.

༢༠། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཚོགས། །རོལ་མོ་དབྱུངས་སྐྱོན་ཡིད་འོང་ལྡན། །

སེམས་ཅན་སྐྱུག་བཟུལ་སིམ་བྱེད་པའི། །སྤྱིན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་གྱུར་ཅིག །

20

And in addition may a mass of offerings Resounding with sweet and
pleasing music,(Like) clouds that appease the misery of all,Each remain
(for as long as necessary).

༢༡། དམ་ཚེས་དཀོན་མཚོག་ཐམས་ཅད་དང་། །མཚོན་རྟེན་རྣམས་དང་སྐྱུ་གཟུགས་ལ། །

རིན་ཚེན་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་ཆར། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབབ་པར་འོག། །

21

And may a continuous rain
Of flowers and precious gems descend
Upon the reliquaries and the statues,
And upon all the jewels of Dharma.

༢༢། ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱུངས་ལ་སོགས་པས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཚོན་མཛད་པ། །དེ་བཞིན་བདག་གིས་དེ་

བཞིན་གཏེགས། །མགོན་པོ་སྤྲུལ་དང་བཅས་རྣམས་མཚོན། །

22

In the same way as Manjughosha and others
Have made offerings to the Conquerors,
Similarly do I bestow gifts upon the Tathagatas, The Protectors,

their Sons and all.

༢༩། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག་ །བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད། །བསྟོད་དབྱངས་སྟོན་
སྟོན་དེ་དག་ལ། །དེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གུར་ཅིག་ །

23

I glorify the Oceans of Excellence
With limitless verses of harmonious praise;
May these clouds of gentle eulogy
Constantly ascend to their presence.

༣༠། དུས་གསུམ་ག་ཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན། །ཚོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་བཅས་ལ། །ཞིང་རྩལ་ཀུན་གྱི་
གྲངས་སྟེང་གི། །ལུས་བརྒྱད་པས་ནི་བདག་ཕྱག་འཚོལ། །

24

With bodies as numerous
As all the atoms within the universe,
I prostrate to all Buddhas of the three times,
The Dharma and the supreme community.

༣༡། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་དང་། །མཚོན་རྟེན་རྣམས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚོལ། །
མཐའ་པོ་དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་དང་། །བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོག་ལ་ཕྱག་འཚོལ་ལོ། ། 25

Likewise I prostrate to all reliquaries, To the bases of an Awakening
Mind, To all learned abbots and masters And to all the noble
practitioners.

༣༢། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པོར་མཚོས་ཀྱི་བར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚོ། །
ཚོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཚོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཚོ། །

26

I seek refuge in all Buddhas
Until I possess the essence of Awakening, Likewise I seek refuge
in Dharma

And in the assembly of Bodhisattvas.

༢༧ ལྷོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བུགས་པ་ཡི། །རྗོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་རྣམས་ལ། །ཐལ་མོ་སྤར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །

27
With folded hands I beseech
The Buddhas and Bodhisattvas
Who possess the great compassion
And reside in all directions.

༢༨ ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། །ཚོ་རབས་འདི་ལམ་གཞན་དག་ཏུ། །
བདག་གིས་མ་འཚལ་སྤིག་བགྱིས་པའམ། །བགྱིད་དུ་སྤྲུལ་བ་ཉིད་དང་ནི། །

28
Throughout beginningless cyclic existence
In this life and in others,
Unknowingly I committed evil deeds
And ordered them to be done (by others).

༢༩ གཏི་སྐྱུག་འཁྲུལ་པས་བདག་ལོན་ཏེ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ། །
ལོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས། །བསམ་པ་ཐག་པས་མཐོན་ལ་བཤགས། །

29
Overwhelmed by the deceptions of ignorance
I rejoiced in what was done,
But now seeing these mistakes
From my heart I declare them to the Buddhas.

༣༠ བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི། །པ་མའམ་སྤྲུལ་གཞན་དག་ལ། །
ཉོན་མོངས་སློབས་ལུས་དག་དང་། །ཡིད་ཀྱིས་གཞོན་བགྱིས་གང་ལགས་པ། །

30
Whatever harmful acts of body, speech and mind I have done in a

disturbed mental state,
Towards the three jewels of refuge,
My parents, my spiritual masters and others;

༣༡ ཉེས་པ་དུ་མས་སྐྱོན་ཆགས་པའི། སྨིན་ཅན་བདག་གིས་སྨིན་པ་གང་། །
འཛིན་ཏུ་མི་བཟང་བཀྲིས་པ་དེ། །ཐམས་ཅད་འདྲན་པ་རྣམས་ལ་བཤམས། །

31

And all the grave wrongs done by me,
So thoroughly evil and polluted
But an abundance of faults,
I openly declare to the Guides of the World.

༣༢ བདག་ནི་སྨིན་པ་མ་བྱང་བར། །སྨོན་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཚི། །
ཇི་ལྟར་འདི་ལས་དེས་ཐར་བར། །སྐྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

32

But I may well perish
Before all my evils have been purified;
So please protect me in such a way
As will swiftly and surely free me from them.

༣༣ ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཚི་བདག་འདི། །བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྨོན་པས། །
ན་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང། །སློབ་ལྟར་ཚོལ་ཡིད་མི་བརྟན། །

33

The untrustworthy lord of death
Waits not for things to be done or undone;
Whether I am sick or healthy.
This fleeting lifespan is unstable.

༣༥། ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས། །མཇོང་དང་མི་མཇོང་འདོན་གྱི་
ཕྱིར། །སྲིད་པ་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །

34

Leaving all I must depart alone. But through not having understood this
I committed various kinds of evil For the sake of my friends and foes.

༣༦། མི་མཇོང་རྣམས་ཀྱང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །མཇོང་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །

བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །

35

My foes will become nothing. My friends will become nothing.
I too will become nothing. Likewise all will become nothing.

༣༧། མི་ལམ་ཉམས་སྲུ་མྱོང་བ་བཞིན། །དངོས་པོ་གང་དང་གང་སྤྱད་པ། །

དེ་དེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། །འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་འགྱུར། །

36

Just like a dream experience, Whatever things I enjoy
Will become a memory. Whatever has passed will not be seen again.

༣༨། རེ་ཞིག་གསོན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང་། །མཇོང་དང་མི་མཇོང་དུ་མ་འདས། །

དེ་དག་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྲིད། །མི་བཟང་གང་ཡིན་མདུན་ན་གཞན། །

37

Even within this brief life Many friends and foes have passed,
But whatever unbearable evil I committed for them Remains ahead of

me.

༣༧ དེ་ལྟར་བདག་ནི་སྲོ་བུར་ཞེས། །བདག་གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས། །

གཏི་མུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྣང་གིས། །ཐིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས། །

38

Thereby, through not having realised That I shall suddenly vanish,
I committed so much evil Out of ignorance, lust and hate.

༣༧ ཉིན་མཚན་སྲོད་པ་ཡོང་མེད་པར། །ཚོ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། །

སྲོན་པ་གུད་ནས་འོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །

39

Remaining neither day nor night, Life is always slipping by
And never getting any longer, Why will death not come to one like me?

༣༧ བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །གཉེན་བཤེས་ཀུན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་གྱང་། །

སྲོག་འཆང་པ་ཡི་ཚོར་བ་དག། །བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་སྲོད་བར་འགྱུར། །

40

While I am lying in bed, Although surrounded by my friends and
relatives, The feeling of life being severed Will not experienced by me
alone.

༣༧ ག་ལོན་རྗེས་ལོ་ཉེས་ཟིན་པ་ལ། །གཉེན་གྱིས་ཅི་པན་བཤེས་ཅི་པན། །

དེ་ཚོ་བསོད་ནམས་གཅིག་བསྐྱབས་ན། །དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་ཏོ། །

41

When seized by the messengers of death,

What benefit will friends and relatives afford?

My merit alone shall protect me then,

But upon that I have never relied.

༤༡ མགོན་པོ་བཅའ་མེད་བདག་གིས་ནི། །འཇིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཚམ་ནས། །

མི་རྟག་ཚེ་འདི་འེད་དག་ཏུ། །སྲིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས། །

42

O Protectors! I, so unconcerned, Unaware of such terror as this,
Accumulated a great deal of evil For the sake of this transient life.

༤༢ རླེ་བོ་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར། །དེ་རིང་ཁྱིད་པ་འད་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །

ཁ་བསྐྱམས་མིག་རྩ་དན་ལ་སོགས། །ལྷ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྤང་ན། །

43

Petrified is the person

Today being led to a torture chamber.

With dry mouth and dreadful sunken eyes. His entire appearance is
transfigured.

༤༣ ག་འི་ན་རྗེ་འེ་ཉེ་འཇིགས་འཇིགས་སྟེན། །ཤར་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་གྱུར་ཅིང་། །འཇིགས་ཚེན་ནད་

གྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ། །རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྒོས་ཅི་དགོས། །

44

What need to mention the tremendous despair When stricken with the
disease of great panic, Being clasped by the physical forms,
Of the frightful messengers of death?

༤༤ སྲུ་ཞིག་འཇིགས་ཚེན་འདི་ལས་བདག །ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ལེས། །

བྱེད་ལ་ཐོན་པའི་མིག་བསྐྱེད་ནས། །ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་འཚོལ་བར་བྱེད། །

45

"Who can afford me real protection
From this great horror?"
With terrified, bulging eyes agape
I shall search the four quarters for refuge.

༤༦ ། ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་ལྷུག་འགྱུར། །

གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཚེ་བདག་གིས་ངི་ལྟར་བྱ། །

46

But seeing no refuge there
I shall become enveloped in gloom.
If there should be no protection there,
Then what shall I be able to do?

༤༧ ། དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །འགྲོ་བ་སྦྱོབ་པའི་དོན་བརྩོན་པ། །

སྦྱོབས་ཆེན་འཛིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

47

Therefore I now seek refuge
In the Buddhas who protect the world,
Who strive to shelter all that lives
And with great strength eradicate all fear.

༤༨ ། དེ་ཡིས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚོས། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སེལ་བ་དང་། །

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་ཡང་། །དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

48

Likewise I purely seek refuge
In the Dharma they have realised
That clears away the fears of cyclic existence, And also in the assembly
of Bodhisattvas.

ལྟེ་འཕགས་པ་རྣམ་མཁའི་སྣོད་པོ་དང་། །ས་ཡི་སྣོད་པོ་དག་དང་ནི། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐྱབས་འཛོལ་སྣོད་ནས་འོ་དོད་འབོད། །

51

In my search for refuge
I cry from my heart
For Akashagarbha, Ksitigarbha
And all the Compassionate Protectors trembling with fear,
Offer myself to Samantabhadra;
To Manjughosha also

I make a gift of my body.

ལྟེ་ཐུགས་རྗེའི་སྣོད་པ་མ་འཇུག་པ། །སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་། །

ཉམ་ཐག་ང་ཚོས་འོ་དོད་འབོད། །སྤྲིག་ལྡན་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

To the Protector Avalokiteshvara
Who infallibly acts with compassion, I utter a mournful cry,
"Please protect this evil-doer!"

ལྟེ་གང་ཞིག་མཐོང་ནས་ག་ཤིན་རྗེ་ཡི། །ཡོ་ཉ་ལ་སོགས་སྲུང་བ་རྣམས། །སྐྱབས་འཛོལ་བཞིན་འབྱེད་
བྱེད་པ། །དོ་རྗེ་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

52

And I seek refuge in Vajrapani,

Upon the sight of whom all harmful beings
Such as the messengers of death
Flee in terror to the four quarters..’

“༣༽ རྗེ་ཆོས་ཆད་ཉེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས། །དེ་ནི་འཛིགས་པ་ཆེར་མཐོང་ནས། །
ཉེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས། །འཛིགས་པ་སྐྱར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ། །

53

Previously I transgressed your advice,
But now upon seeing this great fear
I go to you for refuge.
By doing so may this fear be swiftly cleared away.

“༤༽ ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་འཛིགས་ན་ཡང་། །སྤོམ་པའི་དག་བཞིན་བྱུང་གོས་ན། །
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །ནད་ཀྱིས་རྟག་བཏབ་སློབ་ཅི་དགོས། །

54

If I need to comply with a doctor’s advice
When frightened by a common illness,
Then how much more so when perpetually diseased By the
manifold evils of desire and so forth.

“༥༽ དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཇོམ་གྱིད་ན། །ལམས་པའི་མི་ཀུན་བརྒྱལ་བྱེད་ན། །
དེ་དག་གསོ་བའི་སྤོམ་གཞན་ལོ། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ནས་མི་རྟེན་ན། །

55

And if all people dwelling on this earth
Can be overcome by just one of these,
And if no other medicine to cure them
Is to be found elsewhere in the universe,

“༦༽ དེ་ལ་སྤོམ་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་ན། །ཟུག་རྩུ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པ་ཡི། །
བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་སེམས་པ་ལོ། །འཕྱི་རྒྱ་གཏི་ལྷན་སྤོམ་པའི་གནས། །

56

Then the intention not to act in accordance
With the advice of the All-Knowing Physicians
That can uproot every misery,
Is extremely bewildered and worthy of scorn.

“ཡེ་གཡང་ས་ཐ་མལ་རྒྱུད་དུ་ལའང་། །བག་ཡོད་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། །
དཔག་ཚད་རྙོད་དུ་རྒྱུད་བ་ཡི། །ཡུན་རིང་གཡང་སར་སློས་ཅི་དགོས། །

57
If I need to be careful
Near a small, ordinary precipice,
Then how much more so near the one of long duration That drops
for a thousand miles.

“ཤེད་རིང་ཁོ་ན་མི་འཚི་ཞེས། །བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །
བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར། །

58
It is inappropriate to enjoy myself
Thinking that today alone I shall not die,
For inevitably the time will come
When I shall become nothing.

“ཤེད་བདག་ལ་མི་འཇིགས་སུ་ཡིས་བྱིན། །འདི་ལས་ཇི་ལྟར་དེས་ཐར་འགྱུར། །
གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་འགྱུར་ན། །ཅི་ལྟར་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག། །

59
Who can grant me fearlessness?
How can I be surely freed from this?
If I shall inevitably become nothing,
How can I relax and enjoy myself?

༦༡ རྣོན་ཚད་མྱོང་སྟེ་ཞིག་པ་ལས། །བདག་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཡོད་ན། །

བདག་ནི་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་ནས། །སྤྲུལ་འཁུལ་དང་འགལ་བར་བྱས། །

60

What remains with me now

From the terminated experiences of the past?

But through my great attachment to them

I have been going against my spiritual masters' advice.

༦༢ གསོན་ཚོ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཉེན་དང་བཤེས་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། །

གཅིག་སྤུ་གཤེད་འགྲོ་དགོས་ན། །མཛེས་དང་མི་མཛེས་ཀུན་ཅི་རུང་། །

61

Having departed from this life

And from all my friends and relatives,

If all alone I must go elsewhere

What is the use of making friends and enemies?

༦༣ མི་དགོ་བཤེས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་། །དེ་ལས་ཇི་ལྟར་དེས་ཐར་ཞེས། །

ཉིན་མཚན་རྟུག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་རིགས། །

62

"How can I be surely freed

From unwholesomeness, the source of misery?" Continually night and day

Should I only consider this.

༦༤ །བདག་ནི་མི་ཤེས་གཏི་ལྷུག་པས། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའམ། །

བཅས་པའི་སྤྲིག་པ་གང་ཡིན་ལས། །གང་ཡང་རུང་བ་བཞིས་པ་རྣམས། །

63

Whatever has been done by me
Through ignorance and unknowing,
Be it the breaking of a vow
Or a deed by nature wrong,

༦༥། མགོན་པོའི་སྐྱེན་སྲུང་མངོན་སྲུང་དུ། །ཐལ་སྐྱུར་སྐྱུག་བསྐྱལ་འཛིགས་སེམས་གྱིས། །

ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡུག་འཚམ་ཏེ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །

64

I humbly confess it all
In the presence of the Protectors,
With folded hands, prostrating myself again and again, My mind
terrified by the misery (to come).

༦༦། འདྲེན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་གི་སྤྲིག་། །འོངས་པ་ལགས་པར་བརྱུང་དུ་གསོལ། །

འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས། །སྤྲོན་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད། །

65

I beseech all the Guides of the World
To please accept my evils and wrongs.
Since these are not good,
In future I shall do them no more.

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བརྱུང་བའི་ལེའུ་གསུམ་པ།

Full Acceptance of the Awakening Mind

། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་ལོང་གི། ལྷན་བསྐྱེད་པ་བསོའི་དགོང་དང་། །

ལྷན་བསྐྱེད་ཅན་དག་བདེ་བ་གནས་ལ། །དགའ་བས་རྗེས་སྤྲི་རང་དོ། །

1

Gladly do I rejoice

In the virtue that relieves the misery

Of all those in unfortunate states

And that places those with suffering in happiness.

། རྩུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་དགོང་བསགས་པ། །དེ་ལ་རྗེས་སྤྲི་རང་དོ། །

ལྷན་ཅན་འཁོར་བའི་ལྷན་བསྐྱེད་ལས། །དེས་པར་ཐར་ལ་ཡི་རང་དོ། །

2

in that gathering of virtue That is the cause for (the Arhat's) Awakening,
I rejoice in the definite freedom of embodied creatures From the miseries
of cyclic existence.

། རྒྱུ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩུང་རྒྱུ་དང་། །རྒྱལ་སྲས་ས་ལའང་ཡི་རང་དོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་མཛོད་པའི། །ཐུགས་བསྐྱེད་དགོང་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། །

སེམས་ཅན་པན་པར་མཛོད་པ་ལ། །དགའ་བས་རྗེས་སྤྲི་རང་དོ། །

3

I rejoice in the Awakening of the Buddhas

And also in the spiritual levels of their Sons.

4

And with gladness I rejoice

In the ocean of virtue from developing an Awakening Mind That wishes
all beings to be happy,
As well as in the deeds that bring them benefit.

། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྐྱར་རྟེ་གསོལ་བ་ནི། །

སེམས་ཅན་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལུག་འཐོམས་ལ། །ཚོས་གྱི་སྐྱོན་མེ་སྐར་དུ་གསོལ། །

5

With folded hands I beseech
The Buddhas of all directions,
To shine the lamp of Dharma
For all bewildered in misery's gloom.

། རྒྱལ་བ་ལྷ་པོ་འདྲ་འབཛེད་ལ། །ཐལ་མོ་སྐྱར་རྟེ་གསོལ་བ་ནི། །

འགྲོ་འདི་ལྗོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་། །བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་བལྟགས་པར་གསོལ། །

6

With folded hands I beseech
The Conquerors who wish to pass away,
To please remain for countless aeons
And not to leave the world in darkness.

། དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་རྟེ། །དགོ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་། །

དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི། །སྐྱབས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་འོག། །

7

Thus by the virtue collected
Through all that I have done,

May the pain of every living creature
Be completely cleared away.

ལྟེ་འགྲོ་བ་ནད་པ་ཇི་སྲིད་དུ། །ནད་སོས་ལྷུར་གྱི་བར་དུ་ལྷི། །

སྐྱབ་དང་སྐྱབ་པ་ཉིད་དག་དང་། །དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་འོག། །

8

May I be the doctor and the medicine
And may I be the nurse
For all sick beings in the world

Until everyone is healed.

ལྟེ་ཟས་དང་སྐྱོམ་གྱི་ཆར་ཡབ་སྟེ། །བཀའ་དང་སྐྱོམ་པའི་གཞོན་པ་བསལ། །

སྤྱ་གཞི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཚོ། །བདག་ནི་ཟས་དང་སྐྱོམ་དུ་ལྷུར། །

9

May a rain of food and drink descend
To clear away the pain of thirst and hunger
And during the aeon of famine
May I myself change into food and drink.

ལྟེ་སེམས་ཅན་ཡོངས་འདིང་དབུལ་བ་ལ། །བདག་ནི་མི་ཟད་གཏེར་ལྷུར་ཏེ། །

ཡོ་བྱེད་མཁོ་དགུ་སྣ་ཚོགས་སྟེ། །མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་ལྷུར་ཅིག། །

10

May I become an inexhaustible treasure
For those who are poor and destitute;
May I turn into all things they could need

And may these be placed close beside them.

། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤོང་དང་། །དུས་གསུམ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །ཡངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །

11

Without any sense of loss

I shall give up my body and enjoyments

As well as all my virtues of the three times

For the sake of benefitting all.

། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤྱི་དན་ལ། །བདག་སྤོང་སྤྱི་དན་པ་བསྐྱབ། །

ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཚོག། །

12

By giving up all, sorrow is transcended

And my mind will realise the sorrowless state.

It is best that I (now) give everything to all beings In the same way as I shall (at death).6

། བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་གྱིས། །

རྣམས་ལ་གསོད་དང་སྤོང་པ་ལམ། །རྗེས་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་ལ་རག། །

13

Having given this body up

For the pleasure of all living beings,

By killing, abusing and beating it

May they always do as they please.

ཉམ་ཤིང་བདག་གི་ལུས་ལ་རྩེ་བྱེད་དམ། །ཚོ་འདྲི་བ་ལོ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱང་། །

བདག་གི་ལུས་འདི་བྱིན་ཟིན་གྱིས། །འདི་ཡི་ཁ་ཉམ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

14

Although they may play with my body
And make it a source of jest and blame,
Because I have given it up to them
What is the use of holding it dear?

ཉམ་ཤིང་དེ་ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བའི། །ལས་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་རྒྱས། །

བདག་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་དུ་ཡང་། །འགའ་ཡང་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག། །

15

Therefore I shall let them do anything to it
That does not cause them any harm,
And when anyone encounters me
May it never be meaningless for him.

ཉམ་ཤིང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས། །ཚོ་བའམ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་ན། །

དེ་ཉིད་རྟམ་ཏུ་དེ་དག་གི། །དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག། །

16

If in those who encounter me
A faithful or an angry thought arises,
May that eternally become the source

For fulfilling all their wishes.

༡༦༽ བད་དག་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་རམ། །གཞན་དག་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལམ། །

དེ་བཞིན་ཕྱར་ཀ་གཏོང་ཡང་རུང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་སྐལ་ལྷན་གྱིས། །

17

May all who say bad things to me

Or cause me any other harm,
And those who mock and insult me
Have the fortune to fully awaken.

༡༧༽ བདག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན། །ལམ་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་། །

བརྟམ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི། །གཟིངས་དང་བམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །

18

May I be protector for those without one,
A guide for all travellers on the way;
May I be a bridge, a boat and a ship
For all who wish to cross (the water).

༡༨༽ སླིང་དོན་གཉེར་ལ་སླིང་དང་ནི། །མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་། །

གནས་མལ་འདོད་ལ་གནས་མལ་དང་། །བདག་ནི་ལུས་ཅན་བྲན་འདོད་པ། །

ཀུན་གྱི་བྲན་དུ་འགྱུར་བར་འོག། །

19

May I be an island for those who seek one
And a lamp for those desiring light,

May I be a bed for all who wish to rest
And a slave for all who want a slave.

༡། ཡིད་བཞིན་ལོར་དང་སྤྱི་པ་བཟང་། །རིག་སྤྲུག་སྤྱི་དང་སྤྱི་ཚེན་དང་།
།དཔལ་བསམ་གྱི་རི་ལིང་དག་དང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་འཇོན་གྱི་།

20

May I be a wishing jewel, a magic vase, Powerful mantras and great
medicine,
May I become a wish-fulfilling tree
And a cow of plenty for the world.

༢། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཚེན་པོ་དང་། །ལམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟུག་པར་ཡང་། །
།སེམས་ཅན་དཔལ་རྒྱ་མེད་པ་ཡི། །རྣམ་མང་ཉེར་འཚོ་འགྲིམ་ཡང་འོག།

21

Just like space
And the great elements such as earth,
May I always support the life
Of all the boundless creatures.

༣། དེ་བཞིན་ལམ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་བཞིན་པའི། །སེམས་ཅན་ལམས་ལ་རྣམ་ཀུན་རྒྱ། །
།ཐམས་ཅད་ལྷུ་དན་འདས་བར་དུ། །བདག་གི་ཉེར་འཚོ་འགྲིམ་ཡང་འོག།

22

And until they pass away from pain
May I also be the source of life •
For all the realms of varied beings

That reach unto the ends of space.

༢༢། དེ་ལྟར་སློབ་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།

།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །

23

Just as the previous Sugatas
Gave birth to an Awakening Mind,
And just as they successively dwelt
In the Bodhisattva practices;

༢༣། དེ་བཞིན་འགོ་ལ་ཡན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བཅི་ཞིང་། །

།དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་འད། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བཅི། །

24

Likewise for the sake of all that lives
Do I give birth to an Awakening Mind,
And likewise shall I too
Successively follow the practices.

༢༤། དེ་ལྟར་སློབ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས། །

།མཇུག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཞེངས་བསྟོད་དོ། །

25

In order to further increase it from now on, Those with discernment who
have lucidly seized An Awakening Mind in this way,
Should highly praise it in the following manner:

༢༥། དེད་དུས་བདག་ཚོ་འབྲས་བུ་ཡོད། །མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །
དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད་ལྟར་རྟོ། །

26
Today my life has (borne) fruit;
(Having) well obtained this human existence,
I've been born in the family of Buddha
And now am one of Buddha's Sons.

༢༦། ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་ཏེ། །
སློབ་མེད་བརྩུབ་པའི་རིགས་འདི་ལ། །རྟོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ། །

27
Thus whatever actions I do from now on
Must be in accord with the family.
Never shall I disgrace or pollute
This noble and unsullied race.

༢༧། ལོང་བས་ཕྱག་དར་ཕྱང་པོ་ལས། །ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟོད་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས། །

28
Just like a blindman
Discovering a jewel in a heap of rubbish,
Likewise by some coincidence
An Awakening Mind has been born within me.

༢༨། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཛོམས་བྱེད་པའི། །བདུད་རྩི་མཚོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ལོ། །
འགྲོ་བའི་དབྱུལ་བ་སེལ་བ་ཡི། །མི་ཟད་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ལོ། །

29
It is the supreme ambrosia

That overcomes the sovereignty of death,
It is the inexhaustable treasure
That eliminates all poverty in the world.

༢༩། འགྲོ་བའི་ནད་རབ་ཞི་བྱེད་པའི། །སྐྱམ་གྱི་མཚོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །
སྲིད་ལམ་འབྱམས་ཤིང་དབ་པ་ཡི། །འགྲོ་བའི་ངལ་བསོལ་ལྗོན་ཤིང་ཡིན། །

30
It is the supreme medicine
That quells the world's disease,
It is the tree that shelters all beings
Wandering and tired on the path of conditioned existence.

༣༠། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ནད་འགྲོ་ལས། །སྐྱོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྤྲེགས་ཡིན། །
འགྲོ་བའི་ཉེན་མོངས་གདུང་སེལ་བའི། །སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཤར་བ་ཡིན། །

31
It is the universal bridge
That leads to freedom from unhappy states of birth,
It is the dawning moon of the mind
That dispells the torment of disturbing conceptions.

༣༡། འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་རབ་རིབ་དག། །དབྱིས་འབྱིན་ཉི་མ་ཚེན་པོ་ཡིན། །དམ་ཚོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། །
མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཕུང་བ་ཡིན། །

32
It is the great sun that finally removes
The misty ignorance of the world,
It is the quintessential butter
From the churning of the milk of Dharma.

༣༢། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྲིད་པའི་ལམ་རྒྱ་ཞིང་། །བདེ་བའི་ལོངས་སྤོང་སྤུང་པར་འདོད་པ་ལ། །
འདི་ནི་བདེ་བའི་མཚོག་ཏུ་ཉེར་གནས་ཏེ། །སེམས་ཅན་འགོན་ཚེན་ཚོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

33

For all those guests travelling on the path of conditioned existence
Who wish to experience the bounties of happiness,
This will satisfy them with joy
And actually place them in supreme bliss.

༣༡ བདག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐྱུ་ཐུར་འགོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི། །
བར་དུ་བདེ་ལ་མགོ་བོ་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས། །རྩ་དང་རྩ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། །

34

Today in the presence of all the Protectors
I invite the world to be guests
At (a festival of) temporary and ultimate delight, May gods, anti-gods
and all be joyful.

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་ལེ་ལུ་
གསུམ་པའོ། །།

བག་ཡོད་བརྟན་པའི་ལེ་ལུ་བཞི་པ།

Conscientiousness

༡། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱིས་དེ་རྩ་བུར། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་རབ་བརྟན་བཟུང་ནས། །

གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཡང་། །བསྐྱབ་ལས་མི་འདའ་འབད་པར་བྱ། །

1

Having firmly seized the Awakening Mind in this way, A Conqueror's
son must never waver;
Always should he exert himself
To never stray from his practice.

༢། བབ་ཚོལ་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའམ། །གང་ཞིག་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ། །

དེ་ནི་དམ་བཅའ་བྱས་ལྟར་ཡང་། །བྱ་ལམ་བཏང་ཞེས་བརྟགས་པའི་རིགས། །

2

In the case of reckless actions
Or of deeds not well considered,
Although a promise may have been made
It is fit to reconsider whether I should do them or not.

མེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་གྲས། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་བརྟགས་ཤིང་། །
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་བརྟགས་བརྟགས་པ། །དེ་ལ་བཤོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

3

But how can I ever withdraw
From what has been examined by the great wisdom
Of the Buddhas and their Sons,
And even many times by me myself?

ཡེ་གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས། །ལས་ཀྱིས་བསླབས་པར་མ་བྱས་ན། །

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀུན་བསྐྱས་པས། །བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར། །

4

If having made such a promise
I do not put it into action,
Then by deceiving every living being
What kind of rebirth shall I take?

ཡེ་དངོས་བོ་ཡལ་བ་རྩུང་ཟད་ལའང་། །ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བསམས་བྱས་ནས། །

མི་གང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དུགས་འགྱུར་གསུངས་ན། །

5

If it has been taught (by the Buddha)
That he who does not give away
The smallest thing he once intended to give
Will take rebirth as a hungry ghost;8

༦ །སྤྲོད་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགོ་ནི་གཉེར་ནས། །
འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་བྱས་ན། །བདེ་འགོར་རིག་འགོ་འགྱུར་རམ། །

6

Then if I should deceive all beings
After having sincerely invited them
To the unsurpassable bliss,
Shall I take a happy rebirth?

༧ །མི་གང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བཏང་ཡང་། །དེ་དག་ཐར་བར་མཛད་པ་ནི། །
ལས་རྒྱུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཁོ་ནས་མཁུན། །

7

Only the Omniscient can discern
The manner of the action of those
Who give up the Awakening Mind but are freed;
It is beyond the scope of (ordinary) thought.

༨ །དེ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ། །རྣམ་བའི་ནང་དུ་སྐྱིབ་སྟེ། །
འདི་རྣམ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱུར་ན། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལ་དམམ། །

8

This, for a Bodhisattva,
Is the heaviest of downfalls,
For should it ever happen, The welfare of all will be weakened.

༧། བཀའ་གཞན་རྒྱུ་ཅིག་ཚམ་ཡང་འདིའི། །བསོད་ནམས་བར་ཆད་གོགས་བྱེད་པ། །
སེམས་ཚན་དོན་ལ་དམན་གྱུར་པས། །དེ་ཡི་དན་འགོ་ཟུ་མཐའ་མེད། །

9
And should others for even a single moment
Hinder or obstruct his wholesome (deeds),
By weakening the welfare of all
There will be no end to their rebirth in lower states.

༩། སེམས་ཚན་གཅིག་གི་བདེ་བ་ཡང་། །བཞིན་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན། །
ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐའ་གྲས་པའི། །ལུས་ཚན་བདེ་བ་ཞིག་སློབ་ཅི་དགོས། །

10
For if my being is impaired
By destroying the joy of even one creature,
Then what need is there to mention
Destroying the joy of creatures vast as space.

༡༠། དེ་ལྟར་ལྟར་བ་སློབས་ལྡན་དང་། །བྱུང་རྒྱུ་སེམས་སློབས་ལྡན་པ་དག། །
འཁོར་བར་རེས་ཀྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན། །ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས། །

11
Thus those who have the force of an Awakening Mind
As well as the force of falling (from it)
Stay revolving within cyclic" existence
And for a long time are hindered in reaching the Bodhisattva
levels.

༡༡། དེ་ལྟས་རི་ལྟར་དམ་བཅས་བཞིན། །བདག་གིས་གུས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །
དེད་ནས་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར། །

12
Therefore just as I have promised
Shall I respectfully accord my actions.

If from now on I make no effort
I shall descend from lower to lower states.

༡༩། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡན་མཛད་པའི། །སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་ཡང་། །
བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པས་དེའི། །གསོ་བའི་སྲོད་ལྷམ་མ་གྱུར་ཏོ། །

13
Although for the benefit of every creature
Countless Buddhas have passed by,
Yet I was not an object of their care
Because of my own mistakes.

༡༩། ད་དུང་དེ་བཞིན་བདག་གྱེད་ན། །ཡང་དང་ཡང་དུའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
ངན་འགྲོར་ནང་དང་འཆིང་བ་དང་། །བཅད་དང་གཤམ་སོགས་སྲོད་བར་འགྱུར། །

14
And if I continue to act like this,
Again and again shall I undergo
(suffering) in unhappy realms, sickness, bondage,
Laceration and the shedding of blood.

༡༩། དེ་བཞིན་གཤམ་སོགས་པ་འགྱུར་བ་དང་། །དང་དང་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། །
དགོས་པ་སྲུང་བ་དེ་ལྟ་སྟེ། །དཀོན་པ་ལྷན་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

15
If the arising of a Tathagata,
Faith, the attainment of a human body
And my being fit to cultivate virtue are scarce,
When will they be won again?

༡༩། རང་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཟས་བཅས་འཚོ་བ་མེད་ཡང་ནི། །
ཚོ་ནི་སྐད་ཅིག་བསྐྱུ་བ་སྟེ། །ལུས་ནི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན། །

16

Although today I am healthy,
Well-nourished and unafflicted,
Life is momentary and deceptive:
The body is like an object on loan for but a minute.

ལྟེ་བདག་གི་སྤོང་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལྷུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་འགྱུར། །
མི་ལྷུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྲིག་པ་འབའ་ཞིག་དགོ་བ་མེད། །

17

And with behaviour such as this
I shall not win a human body again,
And if this human form is not attained
There will be solely evil and no virtue.

ལྟེ་གང་ཚོ་དགོ་སྤྱད་སྐལ་ལྷན་ཡང་། །དགོ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །
དན་སོང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཀུན་ཚོངས་པ། །དེ་ཚོ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །

18

If when I have the chance to live a wholesome life
My actions are not wholesome,
Then what shall I be able to do
When confused by the misery of the lower realms?

ལྟེ་དགོ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། །སྲིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན། །
བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །བདེ་འགོའི་སྐྱེ་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །

19

And if I commit no wholesome deeds (there),
But readily amass much evil,

Then for a hundred million aeons
I shall not even hear the words "a happy life".

༢༠ དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལུན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཚེར་གཡེངས་གཉེན་འཁོར་གྱི།
བྱ་གར་རུས་སྐལ་མགྲིན་རྒྱུད་ལྟར། །མི་ཉིད་འཁྲུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས། །

20
For these very reasons, the Buddha has said
That like for a turtle to insert its neck
Into a yoke adrift upon the vast ocean,
It is extremely hard to attain the human state.¹⁰

༢༡ རྣམ་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤྲིག་པས་ཀྱང་། །བརྟལ་པར་མཐར་མེད་གནས་འགྱུར་ན། །
ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྤྲིག་གིས། །བདེ་འགོར་མི་འགོ་སྤོས་ཅི་དགོས། །

21
If even by the evil of one instant
An aeon may be spent in the deepest hell,
Then because of the evil I have gathered since beginningless time,
What need to mention my not going to a happy realm.

༢༢ དེ་ཅོམ་ཁོར་སྤྱོདས་གྱུར་ནས། །འདི་ནི་རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྤྱོད་བཞིན་དུ། །སྤྲིག་པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །

22
But having experienced merely that (rebirth in hell)
I shall still not be liberated;
For while it is being experienced

Other evil will be extensively produced.

༢༩། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་གུར་ནས། །བདག་གིས་དག་གོམས་མ་བྱས་ན། །

འདི་ལས་བསྐྱུས་པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་ཚོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། །

23

So if, when having found leisure such as this,
I do not attune myself to what is wholesome,
There could be no greater deception
And there could be no greater folly.

༣༠། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །ཚོངས་པས་བྱིས་ཀྱང་སྦྱིད་ལྷག་ན། །

འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཚོ། །ལྷ་དན་ཚེན་པོ་ལྡང་བར་འགྱུར། །

24

And if, having understood this,
I still foolishly continue to be slothful,
When the hour of death arrives
Tremendous grief will rear its head.

༣༡། དམུལ་མེ་བཟོད་དགས་ལུན་རིང་དུ། །བདག་གི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་འགྱུར་ན། །

འགྲོད་པ་མི་བཟང་མེ་འབར་བས། །སེམས་གཏུང་འགྱུར་བ་གཏོན་མི་ན། །

25

Then if my body blazes for a long time
Inevitably my mind will be tormented
By the fires of unendurable remorse.

༣༢། འཁོར་ཏུ་རྟེན་དགའ་ཡན་པའི་ས། །རི་ཞིག་ལྟར་སྐྱེས་རྟེན་གུར་ནས། །

བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། །ཕྱིར་ཡང་དམྱུལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན། །

26

Having found by some coincidence

This beneficial state that is so hard to find, If now while able to discriminate

I once again am led into the hells,

༢༧། ལྷགས་ཀྱིས་མྱོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱེད། །

ཅིས་མྱོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། །བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

27

Then as though I were hypnotised by a spell

I shall reduce this mind to nothing.

Even I do not know what is causing me confusion,

What is there dwelling inside me?

༢༨། ཞེ་སྤང་སྤེད་སོགས་དབྱ་རྣམས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །

དཔའ་མཛོད་མིན་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །

28

Although enemies such as hatred and craving

Have neither any arms nor legs,

And are neither courageous nor wise,

How have I been used like a slave by them?

༢༩། བདག་གིས་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །

དེ་ལ་འད་མི་ཁྱོད་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤྲད་པའི་གནས། །

For while they dwell within my mind

At their pleasure they cause me harm,
Yet I patiently endure them without any anger;
But this is an inappropriate and shameful time for patience.

༣༠ ། བཀའ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས། ། བམས་ཅད་བདག་ལ་དགྲར་ལངས་ཀྱང་། །
དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཐར་མེད་པའི། ། མེ་ནང་བྱིད་ཅིང་འཇུག་མི་རུས། །

30

Should even all the gods and anti-gods
Rise up against me as my enemies,
They could not lead nor place me in
The roaring fires of deepest hell.

༣༡ ། ཉེན་མོངས་སྡོལ་ས་ཆེན་དགྲ་འདིས་ནི། ། བཀའ་དང་ཕྱད་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །

ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། ། དེར་བདག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོད། །

31

But the mighty foe, these disturbing conceptions,
In a moment can cast me amidst (those flames)
Which when met will cause not even the ashes
Of the king of mountains to remain.

༣༢ ། བདག་གི་ཉེན་མོངས་དགྲ་བོ་གང། ། དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །

དགྲ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། ། ལུས་རིང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

32

All other enemies are incapable
Of remaining for such a length of time
As can my disturbing conceptions,
The long-time enemy with neither beginning nor end.

༣༢ མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བྱས་ན། །ཐམས་ཅད་ཡན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །

ཉེན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྤྱད་བསྐྱེད་གཞི་བྱེད། །

33

If I agreeably honour and entrust myself (to others)
They will bring me benefit and happiness,
But if I entrust myself to these disturbing conceptions
In future they will bring only misery and harm.

༣༣ དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་རྒྱུ་ཆགས་དབྱར་གྱུར་པ། །གཞི་བའི་ཚོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ལ། །

བདག་གི་སྤོང་ལ་དེས་པར་གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཛིགས་མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །

34

While in cyclic existence how can I be joyful and unafraid
If in my heart I readily prepare a place
For this incessant enemy of long duration,
The sole cause for the increase of all that harms me?

༣༤ འཁོར་བའི་བཙོན་གྱི་སྤོང་མ་དམྱལ་སོགས་སུ། །གསོད་བྱེད་ག་ཤེད་མར་གྱུར་པ་འདི་དག་ནི། །

གལ་ཏེ་སྤོང་གནས་ཆགས་པའི་དྲུབ་ནི། །གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །

35

And how shall I ever have happiness
If in a net of attachment within my mind
There dwell the guardians of the prison of cyclic existence,
There (disturbing conceptions) that become my butchers and tormentors in hell?

༣༦a) དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་བདག་གིས་དགྲ་འདི་མངོན་སུམ་དུ། །དེས་པར་མ་བཙོམ་དེ་སྲིད་བདག་འདིར་བརྩོན་
མི་འདོད། །

༣༦b) རེ་ཞིག་གཞོན་གྱིད་རྒྱུ་དུ་ལ་ཡང་ཁྲོས་གྱུར་པ། །ད་རྒྱལ་བདོ་རྣམས་དེ་མ་བཙོམ་པར་གཉིད་མི་
འོད། །

36

Therefore as long as this enemy is not slain with certainty before
my very eyes.

I shall never give up exerting myself (towards that end). Having
become angry at someone who caused only slight and short-lived
harm.

Self-important people will not sleep until their (enemy) is
overcome.

༣༧) རང་བཞིན་འཆི་བས་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལྱུར་པའི་ཉེན་མོངས་དག། །གཡུལ་དོར་དང་རྩོལ་བའི་སྐྱོ་བ་གཞོམ་པར་
འདོད་པ་ཡང་། །མདའ་མདུང་མཚོན་གྱིས་ཤོག་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱང་བསད་ནས། །དོན་མ་གྲུབ་པར་ཕྱིར་
ཕྱོགས་འབྱེད་བར་མི་བྱེད་ལ། །

37

And if while engaged in a violent battle,
Vigorously desiring to conquer those whose disturbing
Conceptions will naturally bring them suffering at death, Men
disregard the pain of being pierced by spears and arrows
And will not withdraw until the day is won;

༣༨) ཏྲ་ཏྲ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །རང་བཞིན་དགྲར་དེས་གཞོམ་བརྩོན་བདག་ལ་དེད། །
སྐྱབས་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱུར་གྱུར་གང་གིས་ཀྱང་། །ཡི་ཆད་སྲིད་ལུག་མི་འགྱུར་སྲོལ་ཅི་དགོས། །

38

Then what need to mention that I should not be faint-hearted and slothful,
Even if I am caused many hundreds of sufferings
When now I strive to definitely overcome my natural enemies,
(These disturbing conceptions) which are the constant source of my misery?

༣༩ དོན་མེད་དགྲ་ཡིས་མ་སྒོལ་བཏོད་པ་ཡང་། །ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྒེལ་བྱེད་ན། །
དོན་ཚེན་སྐྱབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བརྩོན་གྱུར་པ། །བདག་ལ་སྐྱབ་བཤམ་ཅི་ཕྱིར་གཞོན་བྱེད་ཡིན། །

39
If even scars inflicted by meaningless enemies
Are worn upon the body like ornaments,
Then why is suffering a cause of harm to me
Who impeccably strives to fulfil the great purpose?

༤༠ ཉེ་པ་གདོལ་པ་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ། །རང་གི་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་སེམས་པ་ཡང་། །
གྲང་དང་ཚ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་བཞེད་ན། །འགྲོ་བ་བདེ་ཕྱིར་བདག་ལྟ་ཅིས་མི་བཞེད། །

40
If fishermen, hunters and farmers,
Thinking merely of their own livelihood,
Endure the sufferings of heat and cold,
Why am I not patient for the sake of the world's joy?

༤༡ ཕྱོགས་བརྩུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །འགྲོ་བ་ཉེན་མོངས་ལས་བསྐྱལ་བར། །
དམ་བཅས་གང་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་། །ཉེན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་སྒོལ་བར། །

41
When I promised to liberate all those beings Dwelling in the ten directions as far as the ends of space
From their disturbing conceptions,
I myself was not yet freed from mine.

༤༢ །བདག་གི་ཚོད་ཀྱང་མི་ལེས་པར། །སྤང་ཇི་ལྟར་སྐྱོན་པ་མིན། །

དེ་ལྟས་ཉེན་མོངས་གཞེས་པ་ལ། །རྟག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་བྱ། །

42

Thus unaware of even my own capacity,
Was it not somewhat crazy to have spoken like that?
But as this is so I must never withdraw
From vanquishing my disturbing conceptions.

༤༣ །འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང། །ཁོལ་དུ་བརྩུང་ནས་གཡུལ་སྤང་དེ། །

རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉེན་མོངས་པ། །ཉེན་མོངས་འཇོམས་བྱེད་མ་གཏོགས་སོ། །

43

And to do this will be my sole obsession:
Holding a strong grudge I shall meet them in battle!
But disturbing conceptions such as these
Destroy disturbing conceptions and (for the time being)
are not to be (abandoned).

༤༤ །བདག་གི་བསེགས་ཏེ་བསང་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སྤྱི། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉེན་མོངས་པའི། །དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །

44

It would be better for me to be burned,
To have my head cut off and to be killed,
Rather than ever bowing down
To those everpresent disturbing conceptions.

༤༥། བ་མལ་དགྲ་བོ་ཡུལ་ནས་ཕུང་ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བརྒྱུད་ནས། །

བུས་པ་བརྟམ་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་ལྷོག་གི། །ཉེན་མོངས་དགྲ་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། །

45

Common enemies when expelled from one country

Simply retire and settle down in another,

Though when their strength is recovered they then return. But the way of this enemy, my disturbing conceptions, is not similar in this respect.

༤༦། ཉེན་མོངས་ཉེན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་། །བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར། །

གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གཞོན་བྱ་ཕྱིར་འོང་། །སྤོལ་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད། །

46

Deluded disturbing conceptions! When forsaken by the eye of wisdom '

And dispelled from my mind, where will you go?

Where will you dwell in order to be able to injure me again?

But, weak-minded, I have been reduced to making no effort.

༤༧། ཉེན་མོངས་རྣམས་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་དབང་ཚོགས་ལ་མིན་བར་ནའང་མིན། །དེ་ལས་གཞན་ནའང་

མིན་ན་དེ་དག་གར་གནས་འགོ་བ་ཀུན་གཞོན་བྱེད། །འདི་ནི་སྣུ་འདྲ་དེ་ཕྱིར་སྤྱིང་ལ་འཇིགས་སྤངས་ཤེས་ཕྱིར་

བརྩོན་པ་བསྟེན། །དོན་མེད་ཉིད་དུ་བདག་ལ་དབྱུང་སོགས་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་གཞོན་པ་བྱེད། །

47

If these disturbing conceptions do not exist within the objects, the sense organs, between the two nor elsewhere, Then where do they exist and how do they harm the world? They are like an illusion—thus I should dispel the fear within my heart and strive resolutely for wisdom.

For no real reason, why should I suffer so much in hell?

༤༨། དེ་ལྟར་རྣམས་བསམས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡི། །བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱ། །

སྒྲུབ་པའི་དག་མ་མཉམ་ན་སྒྲུབ་དག་གིས། །བཙོན་དགོས་ནད་པ་གསོས་པ་ག་ལ་ཡོད། །

48

Therefore having thought about this well,
I should try to put these precepts into practice just as they have
been explained.

If the doctor's instructions are ignored,
How will a patient in need of cure be healed by his medicines?

|| the unbearable flames of hell,

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བག་ཡོད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་ལེན་བཞི་པའོ།།

ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བར་བྱ་བའི་ལེན་ལྗེ་པ།

Alertness

༡། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་བར་འདོད་པ་ཡིས། །རབ་ཏུ་བསྐྱིམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟེ། །

སེམས་འདི་བསྐྱེད་བར་མ་བྱས་ན། །བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་བར་ཡོད་མི་རུས། །

1

Those who wish to guard their practice
Should very attentively guard their minds
For those who do not guard their minds
Will be unable to guard their practice.

༢། སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཡན་བཏང་བས། །མནར་མེད་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལྟར། །

སྐྱེད་ཆེན་མ་སྐྱེས་ལྟོས་པ་ཡིས། །འདི་ན་དེ་འདྲི་གཞོན་མི་བྱེད། །

2

In this (world) unsubdued and crazed elephants
Are incapable of causing such harms
As the miseries of the deepest hell
Which can be caused by the unleashed elephant of mind.

༣༽ ཀུན་ནས་དྲན་པའི་ཐག་པ་ཡིས། །སེམས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་དམ་བཅགས་ན། །
འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་། །

3

But if the elephant of my mind is firmly bound
On all sides by the rope of mindfulness,
All fears will cease to exist
And all virtues will come into my hand.

༤༽ ལྷག་དང་སེང་གེ་སྐྱང་ཆེན་དྲེད། །སྐུལ་དང་དག་ཚམས་ཐམས་ཅད་དང་། །
སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྐྱང་མ་དང་། །བྱང་མ་དེ་བཞིན་སྲིན་པོ་རྣམས། །

4

Tigers, lions, elephants, bears,
Snakes and all forms of enemies,
The guardians of the hell worlds,
Evil spirits and cannibals,

༥༽ སེམས་འདི་གཅིག་ལྷུ་བཅགས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཅགས་པར་འགྱུར། །
སེམས་འདི་གཅིག་ལྷུ་བཅུལ་བ་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐུལ་བར་འགྱུར། །

5

Will all be bound
By binding my mind alone,
And will all be subdued
By subduing my mind alone

༦༽ འདི་ལྟར་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། །
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས། །ཡང་དག་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། །

6

The Perfect Teacher himself has shown

That in this way all fears
As well as all boundless miseries
Originate from the mind.

ཡེ་སེམས་ཅན་དམུལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སྲུ་ཞིག་གིས་འི་ཆེད་དུ་བྱས། །
ལྷགས་སྲེག་ས་གཞི་སྲུ་ཡིས་བྱས། །མོ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །

7
Who intentionally created
All the weapons for those in hell?
Who created the burning iron ground?
From where did all the women (in hell) ensure?

༧། དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྲིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །
དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ན། །སེམས་ལས་འཇིགས་པ་གཞན་འགའ་མེད། །

8
The mighty One has said that all such things
Are (the workings of) an evil mind,
Hence within the three world spheres
There is nothing to fear other than my mind.

༨། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་དམུལ་བོར་པས། །སྲིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཡིན་ན། །
ད་དུང་འགྲོ་བ་ཀུན་ཡོད་ན་སྲོན། །སྲོབ་པ་ཇི་ལྟར་པ་རོལ་ཕྱིན། །

9
If the perfection of generosity
Were the alleviation of the world's poverty, Then since beings are
still starving now '
In what manner did the previous Buddhas perfect it?

༩། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །སྲོབ་ཀུན་ལ་གཏང་སེམས་ཀྱིས། །
སྲིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟས་དེ་འི་སེམས་ཉིད་དོ། །

10

The perfection of generosity is said to be
The thought to give all beings everything,
Together with the fruit of such a thought Hence it is simply a state of
mind.

༡༡ ཉེ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ། །དེ་དག་གསོད་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱད། །

སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། །རྩོལ་བྱིས་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་བཤམ། །

11

Nowhere has the killing

Of fish and other creatures been eradicated;
For the attainment of (merely) the thought to forsake (such things) Is
explained as the perfection of moral discipline.

༡༢ །སེམས་ཅན་མི་བསྐྱུན་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་མི་ལང་། །

ཁྲོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཅོམ་ན། །དགྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོམས་དང་འདྲ། །

12

Unruly beings are as (unlimited) as space:
They cannot possibly all be overcome,
But if I overcome thoughts of anger alone
This will be equivalent to vanquishing all foes.

༡༣ །ས་སྤྱོད་འདི་དག་གོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་སྤྱོད་གོ་བས་གཤམ་ལང་། །

ལྷམ་མཐིལ་ཚོམ་གྱི་གོ་བས་ནི། །ས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཡོགས་དང་འདྲ། །

13

Where would I possibly find enough leather
With which to cover the surface of the earth?
But (wearing) leather just on the soles of my shoes .
Is equivalent to covering the earth with it.

༡༥། དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང་། །བདག་གིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་ལང་གི།
བདག་གི་སེམས་འདི་ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱའི། །གཞན་རྣམས་བསྐྱོག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །

14

Likewise it is not possible for me
To restrain the external course of things;
But should I restrain this mind of mine
What would be the need to restrain all else?

༡༥། སེམས་གསལ་གཅིག་བསྐྱེད་འབྲས་སུ་གང་། །ཚངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །
ལྷན་དག་བཅས་པའི་འབྲས་སུ་ཡང་། །སྲོད་པ་ཞན་པས་དེ་ལྟ་མིན། །

15

Although the development of merely a clear state of concentration Can
result in (taking birth in) Brahma's realm,
Physical and vocal actions cannot so result
When (accompanied) by weak (mental) conduct.

༡༦། བསྐྱེད་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ལྷུབ་ཀྱུན། །ལུས་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །
སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །

16

The knower of reality has said
That even if recitation and physical hardships
Are practised for long periods of time,
They will be meaningless if the mind is distracted
elsewhere

ཧྲེ་གང་གིས་ཚོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཚོན། །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ལེས་ན། །

བདེ་ཐོབ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གཞིམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཀྱི་ནར་འབྱམས། །

17

Even those who wish to find happiness and overcome misery Will
wander with no aim nor meaning If they do not comprehend the secret of
the mind—

The paramount significance of Dharma.

ཧྲེ་དེ་ལྟས་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། །ལེགས་བརྩུང་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ། །

སེམས་བསྐྱུང་བརྟུང་ལུགས་མ་གཏོགས་པ། །བརྟུང་ལུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

18

This being so,
I shall hold and guard my mind well.
Without the discipline of guarding the mind,
What use are many other disciplines?

ཧྲེ་མ་གྲངས་གྲོལ་བའི་ཚོད་གནས་ན། །བསྐྱིམས་ཏེ་མ་ཡི་བག་བྱེད་བཞིན། །

སྐྱེ་བོ་དན་ཚོད་གནས་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་མ་འདི་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་། །

19

Just as I would be attentive and careful of a wound
When amidst a bustling uncontrolled crowd,
So I should always guard the wound of my mind
When dwelling among harmful people.

༢༠༽ མ་ཡི་སྐྱབ་བཟུལ་རྒྱུད་དུ་ཡིས། །སྐྱབ་པ་འད་མ་ཡི་བག་བྱེད་ན། །

བསྐྱུས་འཛོམས་རིས་འཛོམས་སྐྱབ་པ་དག། །སེམས་ཀྱི་མ་ལྟ་ཅི་མི་བསྐྱུད། །

20

And if I am careful of a wound
Through fear of it being slightly hurt,
Then why do I not guard the wound of my mind
Through fear of being crushed by the mountains of hell?

༢༡༽ སྦྱོད་པ་འདི་འདུས་གནས་བྱེད་ན། །སྐྱེ་བོ་དན་པའི་ཁྲོད་གནས་སམ། །

བྱུང་མེད་ཁྲོད་ན་གནས་ཀྱང་རུད། །ལྗེམ་བཙུན་བརྟན་པ་ཉམས་མི་འགྱུར། །

21

Should I behave in such a way as this,
Then whether among harmful people
Or even in the midst of women,
The steady effort to control myself will not decline.

༢༢༽ བདག་གི་རྗེད་དང་བཀུར་ལྷི་དང། །ལུས་དང་འཚོ་བ་མེད་སྤྲིའིང། །

དགོ་བ་གཞན་ཡང་ཉམས་སྤྲིའི། །སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ། །

22

It is better to be without wealth,
Honour, body and livelihood;
And it is better to let other virtues deteriorate,
Rather than ever to let (the virtues of) the mind decline.

༢༢། སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། །དྲན་པ་དང་ནི་ལེས་བཞིན་དག།

ཐམས་ཅད་འབད་པས་སྐྱེད་ས་ལོག་ཅེས། །བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྐྱེ། །

23

O you who wish to guard your minds,
I beseech you with folded hands;
Always exert yourselves to guard
Mindfulness and alertness!

༢༣། རྒྱུ་དགྲུགས་པའི་མི་དག་ནི། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་པ། །

དེ་བཞིན་མེད་ས་པས་སེམས་དགྲུགས་པ། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་དོ། །

24

People who are disturbed by sickness
Have no strength to do anything (useful),
Likewise those whose minds are disturbed by confusion
Have no strength to do anything (wholesome).

༢༤། །ལེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི། །ཐོས་དང་བསམ་དང་སློམ་པ་ཡང་། །

སྒོ་རྩལ་བྱམ་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ། །དྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། །

25

Whatever has been learnt, contemplated and meditated upon
By those whose minds lack alertness,
Just like water in a leaking vase,

Will not be retained in their memory.

༢༥། ཐོས་ལྟོན་དང་པ་ཅན་དང་ནི། །བརྗོན་པ་ལྟར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །
ལེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས། །ལྷུང་བའི་རྣོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར། །

26

Even those who have much learning, Faith and willing
perseverance
Will become defiled by a (moral) fall
Due to the mistake of lacking alertness.

༢༦། ལེས་བཞིན་མེད་པའི་ཚོམ་སྐྱབ་དག། །དུན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་འབྲང་བས། །
བསོད་ནམས་དག་ནི་ཉེར་བསགས་ཀྱང་། །སྐྱབ་པོས་འཕྲོགས་བཞིན་དན་འགོར་འགོ། །

27

The thieves of unalertness,
In following upon the decline of mindfulness,
Will steal even the merits I have firmly gathered
(So that) I shall then proceed to lower realms.

༢༧། ཉེན་མོངས་ཚོམ་སྐྱབ་ཚོགས་འདི་ནི། །སྲུགས་སྐབས་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །
སྲུགས་རྗེད་ལྱུར་ནས་དགོ་འཕྲོག་ཅིང་། །བདེ་འགོའི་སྐོག་ཀྱང་འཚོམས་པར་བྱེད། །

28

This host of thieves who are my own disturbing conceptions
Will search for a good opportunity,

Having found it they will steal my virtue
And destroy (the attainment of) life in a happy realm.

༢༩ དེ་བས་དྲན་པ་ཡིད་སློབ་ནས། །སྤྱད་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏང་ངོ། །

སོང་ནའང་དཔེ་འགྲོའི་གཞི་དུ་བཞག། །དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་བཞག། །

29

Therefore I shall never let mindfulness depart
From the doorway of my mind.
If it goes, I should recall the misery of the lower realms
And firmly re-establish it there.

༣༠ ལྷ་མ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ལས། །མ་ལན་པོས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང། །

འཛིགས་པས་སྐལ་ལྷན་གྱས་བྱེད་ལ། །དྲན་པ་བདེ་སྤྲུག་ཉིད་དུ་སྐྱེ། །

30

Through staying in the company of spiritual masters, Through the
instructions of abbots and through fear, Mindfulness will easily be
generated
In fortunate people who practise with respect.

༣༡ སངས་རྒྱལ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དག། །ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྷན། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ལྷན། །རྟོག་པར་བདག་ནི་གནས་སོ་ཞེས། །

31

"I am ever dwelling in the presence
Of all the Buddhas and Bodhisattvas
Who are always endowed

With unobstructed vision."

༣༢ ། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཚོ་དང་། ། ལྷན་དང་འཇིགས་ལྡན་དེ་བཞིན་མཐོས། །

དེས་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་པ་འདྲ། ། དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །

32

By thinking in this way

I shall mindfully develop a sense of shame, respect and fear. Also through doing this,

Recollection of the Buddha will repeatedly occur.

༣༣ ། བཀའ་ཚོ་དྲན་པ་ཡིད་སློབ་ནས། ། བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་གནས་ལྷུར་པ། །

དེ་ཚོ་ཤེས་བཞིན་འོང་འབྱུང་ཞིང་། ། སོང་བ་དག་ཡང་ཕྱིར་འོང་འབྱུང། །

33

When mindfulness is set with the purpose

Of guarding the doorway of the mind,

Then alertness will come about

And even that which had gone will return.

༣༤ ། རེ་ཞིག་དང་པོར་འདི་འདྲའི་སེམས། ། འདི་ནི་སློབ་བཅས་ཤེས་བྱས་ནས། །

དེ་ཚོ་བདག་གིས་ཤིང་བཞིན་དུ། ། ཟུངས་སྐབ་པར་ནི་གནས་པར་བྱ། །

34

When, just as I am about (to act) I see that my mind is tainted (with defilement), At such a time I should remain

Unmoveable, like a piece of wood.

༣༥ ། དོན་མེད་གཡེངས་པར་སྟོང་བའི། ། རྣམ་ཡང་བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ། །

དེས་པར་སེམས་པས་རྟག་ཏུ་བྱི། ། མིག་ནི་ཡབ་སྟེ་བསྟོན་པར་བྱ། །

35

Never should I look around
Distractedly for no purpose:
With a resolute mind
I should always keep my eyes cast downwards.

༣༦ ། ལྟ་བ་དལ་བསོའི་ཆེད་དུ་བྱི། ། རེས་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ། །
འགའ་ཞིག་མིག་ལམ་སྣང་གུར་ན། ། བསྟོན་ནས་འོངས་པ་ལེགས་ཞེས་བརྗོད། །

36

But in order to relax the gaze
For a short while I should look around,
And if someone appears in my field of vision
I should look at him and say, "Welcome."

༣༧ ། ལམ་སོགས་འཇིགས་པ་བརྟག་པའི་ཕྱིར། ། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བསྟོན། །

དལ་བསོའི་ཁོ་ཕྱིར་བསྟོན་ནས། ། རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ། །

37

To check if there is any danger on the path
I should look again and again in the four directions.
To rest, I should turn my head around
And then look behind me.

༣༨ ། མདུན་དང་རྒྱབ་ཏུ་བརྟགས་བྱས་ནས། ། འགྲོ་ལམ་ཡང་ན་འོད་བྱ་སྟེ། །

དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ། དགོས་པ་ལེགས་ནས་སྟུང་པར་བྱ། །

38

Having examined both ahead and behind
I should proceed to either come or go.
Being aware of the necessity (for such mindful alertness)
I should behave like this in all situations.

ཕྱི་ལྷོ་ལྷུས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་གནས་བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་བསྐྱོགས་ནས་དེ་ནས་ནི། །

སྐབས་སྐྱུ་ལྷུས་འདི་རྩི་ལྟ་བུར། །གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བཟླ་བར་བྱ། །

39

(Once) having prepared for an action with the thought,
"My body will remain in such a way,"
Then periodically I should look to see
How the body is being maintained.

ལྟོ་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆེན་ལྟོས་པ་ནི། །ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ། །

རྩི་ལྟར་བརྟགས་པ་མི་འཚོར་བར། །དེ་ལྟར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟག། །

40

With the utmost effort I should check
To see that the crazed elephant of my mind
Is not wandering off but is bound
To the great pillar of thinking about Dharma.

ལྟོ་ཅི་ནས་ཉིང་འཛིན་བརྩོན་པ་ནི། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཚོར་བར། །

བདག་གི་ཡིད་འདི་གར་སྐྱོད་ཅེས། །དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་སོ་སོར་བརྟག། །

41

Those who strive by all means for concentration
Should not wander off even a moment;
By thinking, "How is my mind behaving?" —
They should closely analyse their mind.

༤༡ འཇིགས་དང་དགའ་སྟོན་སོགས་འབྲེལ་བར། །གཡ་ཏེ་མི་རུས་ཅི་བདེར་བྱ། །

འདི་སྐར་སྐྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ། །རྩུལ་བྱིམས་བཏང་སྟོམས་བཞག་པར་གསུངས། །

42

But if I am unable to do this
When afraid or involved in celebrations, then I should relax. Likewise it
has been taught that at times of giving
One may be indifferent to (certain aspects of) moral discipline.

༤༢ གང་ཞིག་བསམས་ཏེ་བྱུང་བརྩམས་པ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བསམས་ཏེ། །

དེར་གཏང་བ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས། །དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ། །

I should undertake whatever deed I have intended to do
And think of doing other than it.
With my mind applied to that task,
I should set about for the time being to accomplish it.

༤༣ དེ་སྟོན་པའི་ཀུན་ལེགས་བྱས། །གཞན་དུ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་རོ། །

ལེས་བཞིན་མ་ཡིན་ཉེ་ཉོན་མོངས། །དེ་སྟོན་པའི་འཕེལ་མི་འགྱུར། །

44

By acting in this way all will be done well,
But (by acting) otherwise neither (action) will be done.
Likewise there will be no increase in the proximate disturbing

conceptions That come from a lack of alertness.

ལྷོ་མེད་ལྟམ་མི་སྣ་ཚོགས་དང་། །དེ་མཚར་ལྟ་མོ་རྣམ་མང་པོ། །

ཀུན་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་ན། །དེ་ལ་ཚགས་པ་སྤང་བར་བྱ། །

45

If I happen to be present

While a senseless conversation is taking place

Or if I happen to see some kind of spectacular show,

I should abandon attachment towards it.

ལྷོ་མེད་མེད་ས་ཤིང་ལྟོ་ལྟོ་བཞུགས་དང་། །ས་རིས་འདྲི་སོགས་བྱེད་གྱུར་ན། །

བདེ་གཤེགས་བསྐྱབ་པ་དྲན་བྱས་ནས། །སྐྱབ་པས་དེ་ཡི་མེད་ལ་དོར། །

46

If for no reason I start digging the earth,

Picking at the grass or drawing patterns on the ground,

Then by recalling the advice of the Buddhas,

I should immediately step out of fear.

ལྷོ་མེད་ཚེ་བསྐྱོད་པར་འདོད་གྱུར་ཏམ། །སྐྱབ་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །

དང་པོར་རང་གི་ཡིད་བརྟགས་ནས། །བརྟན་པས་རིགས་པ་ལྷན་པར་བྱ། །

47

Whenever I have the desire

To move my body or to say something,

First of all I should examine my mind

And then, with steadiness, act in the proper way.

ལྟོགས་ཚེ་རང་ཡིད་ཆགས་པ་དང་། །ཚོལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཚོ། །

ལས་སྤྱི་བྱ་སྤྱི་བྱ། །འདིང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པར་བྱ། །

48

Whenever there is attachment in my mind
And whenever there is the desire to be angry,
I should not do anything nor say anything,
But remain like a piece of wood.

ལྟོགས་ཚེ་དང་ག་ཞུས་བཅས་པ་འཇམ། །གལ་ཏེ་ད་རྒྱལ་རྒྱལ་གས་ལྡན་པ་འཇམ། །

མཚང་འབྲུ་བ་ཡི་བསམ་པ་དང་། །གལ་ཏེ་སྐྱོར་འབྱིན་བསྐྱུ་སེམས་སམ། །

49

Whenever I have distracted thoughts, the wish to verbally belittle others,
Feelings of self-importance or self-satisfaction;
When I have the intention to describe the faults of others,
Pretension and the thought to deceive others;

ལྟོགས་ཚེ་བདག་བསྐྱོད་ལྗུར་ལེན་པ་འཇམ། །གཞན་ལ་སྐྱོད་པ་ཉིད་དང་ནི། །

ག་ལེ་བཅས་འགྲེད་དང་བཅས་བྱུར་པ། །དེ་ཚེ་འདིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། །

50

Whenever I am eager for praise
Or have the desire to blame others;
Whenever I have the wish to speak harshly and cause dispute;

At (all) such times I should remain like a piece of wood.

ལྟོ་རྒྱུ་དང་བཀུར་སྤྱི་གྲགས་ལྡན་པ་ལམ། །གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པ་ལམ། །

བདག་སེམས་རིམ་གྱོ་འདོད་ལྟུར་ན། །དེ་ཚེ་ལིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། །

51

Whenever I desire material gain, honour or fame;
Whenever I seek attendants or a circle of friends,

And when in my mind I wish to be served;
At (all) these times I should remain like a piece of wood.

ལྟོ་གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོད་བ་དང་། །རང་དོན་གཉེར་བར་འདོད་པ་དང་། །

སྤྱི་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ན། །དེ་ཚེ་ལིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། །

52

Whenever I have the wish to decrease or to stop working for others
And the desire to pursue my welfare alone,
If (motivated by such thoughts), a wish to say something occurs,
At these times I should remain like a piece of wood.

ལྟོ་མི་བཟོད་ལེ་ལོའི་འཇིགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱི་བརྟོན་ལྷུ་ཚོར་དང་། །

རང་གི་ཕྱོགས་ཞེན་སེམས་བྱུང་ན། །དེ་ཚེ་ལིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། །

Whenever I have impatience, laziness, cowardice,
Shamelessness or the desire to talk nonsense;
If thoughts of partiality arise,
At these times too I should remain like a piece of wood.

“༥། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །དོན་མེད་བརྩོན་པའི་སེམས་བརྟགས་ནས། །

དེ་ཚོ་དཔའ་བོས་གཉེན་པོ་ཡིས། །དེ་ནི་བརྟན་པོར་གསུང་བར་བྱ། །

54

Having in this way examined his mind for disturbing conceptions
And for thoughts that strive for meaningless things,
The courageous (Bodhisattva) should hold his mind steady
Through (the application of) remedial forces.

“༥། ལྷིན་ཏུ་དེས་དང་རབ་དད་དང་། །བརྟན་དང་སྲུས་དང་ཞེས་རབ་ཅས། །

དོ་ཚོ་ཤེས་དང་འཇིགས་བཅས་དང་། །ཞི་ཞིང་གཞན་དགའ་བྱེད་ལ་བརྩོན། །

55

Being very resolute and faithful,
Steady, respectful, polite,
With a sense of shame, apprehensive and peaceful,
I should strive to make others happy.

“༥། ཡན་རྩུབ་མི་མཐུན་བྱིས་པ་ཡི། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྦྱོ་ཞིང་། །

ཉོན་མོངས་སྦྱེས་པས་འདི་དག་གི། །སེམས་འདི་བྱུང་སྐྱམ་བརྩེར་ལྲན་དང་། །

56

I should not be disheartened by all the whims
Of the childish who are in discord with one another
I should know them to arise in their minds due to disturbing conceptions
And therefore be kind (towards them).

“༥། ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་དདོས་ལ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་དབང་བྱས་ཤིང་། །

སྐྱལ་པ་བཞིན་དུ་ང་མེད་པར། །ཡིད་འདི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། །

57

In doing that which by nature is not unwholesome
Both for the sake of myself and other sentient beings
I should always hold my mind fast,
(Acting) like an apparition, with no sense of self.

༥༥། རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཚོན། །ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ནས། །

སེམས་དེ་རྟ་བུ་རི་རབ་རྟར། །རབ་ཏུ་མི་གཡོ་གཟུང་བར་བྱ། །

58

By thinking again and again
That after a long time I have won the greatest leisure,
Likewise I should hold my mind
As utterly unshakeable as the king of mountains.

༥༦། བྱ་རྒྱུ་དཔལ་ཆགས་པ་ཡིས། །ཕན་ཚུན་ཀུན་ཏུ་བཤམ་ཤིང་ཡང་། །

ཡིད་ཚོད་མི་དགར་མི་བྱེད་ན། །ད་རྟ་ཅི་ཕྱིར་ཁ་ཏ་བྱེད། །

59

If, mind, you are not made unhappy
When this body is dragged and tossed about
By vultures greedy for flesh,
Then why are you so concerned about it now

༥༧། ལུས་འདི་བདག་གིར་བཟུང་བྱས་ནས། །ཡིད་ཚོད་ཅི་ཕྱིར་སྐྱུང་བར་བྱེད། །

ཚོད་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོ་ན། །དེས་ཀོ་ཚོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

60

Holding this body as "mine",
Why, mind, do you guard it so?
Since you and it are separate,
What use can it be to you?

༦༠ མྱོངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུགས་གཙང་མ་གསུང་མི་བྱེད། །

མི་གཙང་ཚོགས་ཀྱི་འཕུལ་འཁོར་འདི། །རྩལ་པ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཅི་ཞིག་རུང་། །

61

Why, confused mind,
Do you not hold onto a clean, wooden form?
Just what is the point of guarding
This putrid, dirt-filled machine?

༦༡ ཐོག་མར་པགས་པའི་རིམ་པ་འདི། །རང་གི་སྒྲོ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ། །

འགྲུང་རུས་པའི་དྲུབ་ལས། །འཤེད་རབ་མཚོན་གྱིས་སྤྱད་དུ་ཕྱེ། །

62

First of all, mentally separate
The layers of skin (from the flesh)
And then with the scalpel of discrimination
Separate the flesh from the skeletal frame;

༦༢ རྩལ་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བྱས་ནས། །རྐང་གི་བར་དུ་བཟླ་བྱ་ཞིང་། །

འདི་ལ་སྤྱིང་བོ་ཅི་ཡོད་ཅེས། །བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་བརྟག་པར་གྱིས། །

And having split open even the bones

Look right down into the marrow.
While examining this ask yourself,
"Where is its essence?"

༦༥ དེ་ལྟར་འབད་དེ་བཙམ་ཡུང་དེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིང་པོ་མ་མཐོང་ན། །
ད་དུང་ཅི་ཕྱིར་ཆགས་ཚུལ་གྱིས། །ཁྱོད་ནི་ལུས་འདི་སྤྱང་བར་བྱེད། །

64
If, even when searching with such effort'
You can apprehend no essence,
Then why with so much attachment
Are you still guarding this body now.

༦༤ །ཁྱོད་ཀྱིས་མི་གཙང་བཟར་མི་རུང་། །ཁྱེད་ཀྱིས་བཟུང་དུ་མི་རུང་ལ། །
སྤྱོད་འད་གཞིབ་དུ་མི་རུང་ན། །ལུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

65
What use is this body to you
If its dirty insides are unfit for you to eat,
If its blood is not fit to drink
And if its intestines are not fit to be sucked?

༦༥ །ཉིས་ན་མ་དང་བྱ་རྒྱུ་ཡི། །ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་འདི་བསྐྱུང་རིགས། །
མི་འོ་ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི། །བཀོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད། །

66
At second best it is only fit to be guarded
In order to feed the vultures and jackals.

(Truly) this body of a human being
Should only be employed (in the practice of virtue).

༦༧ བྱ་བལྟོག་བཀོལ་དུ་མི་བརྟུབ་ལའང་། །ཤོས་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱིན་ན། །
ལུས་འདི་བསྟོད་ཀྱང་གཞན་འགོ་ན། །ཁྱོད་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཤ་ཐང་གསོ། །

67
But should you instead guard it (with attachment),
Then what will you be able to do
When it is stolen by the unsympathetic lord of death
And given to the dogs and birds?

༦༨ འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ནི། །འཆི་བདག་བརྗེ་བ་མེད་པ་ཡིས། །
འཕྲོག་སྟེ་བྱ་དང་བྱིར་བྱིན་ན། །དེ་ཆོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །

68
If servants are not given clothing and so forth
When they are unable to be employed,
Then why do you exhaust yourself looking after the flesh alone

When even though caring for the body, it goes elsewhere

༦༩ འདི་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཐོན་བྱིན་ནས་ནི། །དེ་ལྟར་གོ་དོན་བྱེད་ཚུག། །
ཕན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་འོ། །

69
Now having paid my body its wages,
I shall engage it in making my life meaningful.

But if my body is of no benefit.
Then I shall not give it anything.

༧། འགོ་དང་འོང་བའི་རྟོན་ཚམ་དུ། །ལུས་ལ་སྲུ་ཡི་སློབ་ཞག་སྟེ། །

སེམས་ཚན་རྣམས་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སྲུ་བསྐྱར། །

70

I should conceive of my body as a boat, A mere support for coming and going. And in order to benefit all others Transform it into a wish-fulfilling body.

༧། དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་ཀྱིས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས། །

ཁྲོ་གཉེར་དོ་རླུ་ཡོངས་ཐོངས་ཏེ། །འགོ་བའི་བ་ལེས་དང་གསོའང་པོར་གྱིས། །

71

Now, while there is freedom to act,
I should always present a smiling face
And cease to frown and look angry:
I should be a friend and counsel of the world.

༧། ཁྲི་ལ་སོགས་པ་བབ་ཚལ་དུ། །སློབ་དང་བཅས་པར་མི་དོར་རོ། །

སློལ་དང་དྲག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ། །རྟག་ཏུ་གཙོ་སྤྱད་དགའ་བར་བྱ། །

72

I should desist from inconsiderately and noisily
Moving around chairs and so forth,
As well as from violently opening doors:
I should always delight in humility.

༧། ལྷ་སྐྱར་གྱི་ལ་ཚོམ་ཀུན་དག། །སློབ་མེད་འཇབ་ཅིང་འགོ་བ་ཡིས། །

མཛོལ་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ། །ལུབ་པས་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གྱུད། །

73

The stork, the cat and the thief,
By moving silently and carefully,
Accomplish what they desire to do;
A Bodhisattva too should always behave in this way.

ཡེ་གཞན་ལ་གཞན་སྐྱེས་འདེབས་མཁས་ལོང་། །མ་བཙོལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་ངག།

གུས་པས་སྤྱི་བོར་བྱང་བྱིས་ཏེ། །རྟལ་ཏུ་ཀུན་གྱི་སློབ་མར་བྱུང། །

74

With respect I should gratefully accept
Unsought-after words that are of benefit
And that wisely advise and admonish me:
At all times I should be the pupil of everyone.

ཡེ་ལེགས་པར་སྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །དགོ་བར་གསུངས་ཞེས་བཟོད་པར་བྱ། །

བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་བྱུང་ན། །བསྟོད་པས་ལེགས་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད། །

75

I should say, "Well said," to all those
Who speak (Dharma) well,
And if I see someone doing good
I should praise him and be well pleased.

ཡེ་ཤོག་ན་ཡོན་ཏན་བཟོད་བྱ་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་བཟོད་ན་རྗེས་སུ་བཟོད། །

རང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་ན་དེ། །ཡོན་ཏན་ལེས་པར་རིག་པར་བྱ། །

76

I should discreetly talk about the good qualities (of others) And repeat
those (that others) recount.

If my own good qualities are spoken about

I should just know and be aware that I have them.

ཡལེ་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཕྱིར་རྟེ། །དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོ་ནའང་དགོན། །

དེ་ལྟས་གཞན་གྱས་ཡོན་ཏན་གྱིས། །དགའ་བའི་བདེ་བ་སྤྱད་པར་བྱ། །

77

All deeds (of others) are the source of a joy

That would be rare even if it could be bought with money. Therefore I should be happy in finding this joy

In the good things that are done by others.

ཡལེ་བདག་ལ་འདིར་གོད་ཡོང་མེད་ལ། །ལ་རོལ་རྒྱ་ཡང་བདེ་བ་ཆེ། །

ཉེས་པས་མི་དགའ་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་ལྡུང་ཞིང་། །ལ་རོལ་རྒྱ་ཡང་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་ཆེ། །

78

(Through doing this) I shall suffer no losses in this life And in future lives shall find great happiness.

But the fault (of disliking their good qualities) will make me unhappy and miserable

And in future lives I shall find great suffering.

ཡལེ་སྒྲ་ན་ཡིད་ལེབས་འབྲེལ་བ་དང་། །དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། །

ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྤངས་པ་དང་། །འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྒྲ་བར་བྱ། །

79

When talking I should speak from my heart and on what is relevant.

Making the meaning clear and the speech pleasing.

I should not speak out of desire or hatred
But in gentle tones and in moderation.

༤༠ མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལྟ་ན་ཡང་། །འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་།

སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེས། །དང་ཞིང་བྱམས་པའི་རྩོམ་གྱིས་བཟ། །

80

When beholding someone with my eyes,
Thinking, "I shall fully awaken
Through depending upon this being,"
I should look at him with an open heart and love.

༤༡ རྟོག་པར་མངོན་ཞེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའམ། །གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱངས་པ་ཉིད། །

ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་། །སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོ་ཆེན་འགྱུར། །

81

Always being motivated by great aspiration
Or being motivated by the remedial forces,
If I work in the fields of excellence, benefit and misery¹⁶
Great virtues will come about.

༤༢ མཁས་འདིང་དང་དང་ལྡན་བྱས་ནས། །ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟོག་ཏུ་བྱ། །

ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་སྤྲོད་པ་ཡང་། །ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

82

Endowed with wisdom and joy¹⁷
I should undertake all that I do.
I (need) not depend upon anyone else

In any actions that I undertake.

༤༣། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ལ་སོགས། །གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་ལུགས་སྤྱད། །

ཚུང་དུའི་ཕྱིར་ནི་ཆེ་མི་གཏོང་། །གཙོ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ།

83

The perfections such as generosity
Are progressively more exalted
But for a little (morality) I should not forsake a great (gift).
Principally I should consider what will be of the most benefit for others.

༤༤། དེ་ལྟར་རིག་བྱས་གཞན་དོན་ལ། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་གནས་པར་བྱ། །

སྤྱགས་རྗེ་མངའ་བ་རིང་གཞིགས་པས། །བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནད། །

84

When this is well understood,
I should always strive for the welfare of others.
The Far-Seeing Merciful Ones have allowed (a Bodhisattva)
To do some actions that (for others) were forbidden.

༤༥། ལོག་པར་སྤྱང་དང་མགོན་མེད་དང་། །བརྟམ་ལུགས་གནས་ལ་བགོ་བྱ་ཞིང་། །

རན་པ་ཚམ་དུ་བཟའ་བྱ་སྟེ། །ཚོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱིན། །

85

I should divide my food amongst those who have fallen to lower
realms, Those without protection, and practitioners,
And eat merely what is sufficient for myself.
Except for the three robes I may give away all.

༤༦། དམ་པའི་ཚོས་ནི་སྤྱོད་པའི་ལུས། །ཕྱན་ཚེགས་ཆེད་དུ་གཞོད་མི་བྱ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི། །བསམ་པ་སྤྱར་དུ་རྗེ་གས་པར་འགྱུར། །

86

This body which is being used for the sacred Dharma
Should not be harmed for only slight benefit.
By my behaving in this way
The wishes of all beings will be quickly fulfilled.

༤༧། ལྷིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་འདི་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །

ཅི་ནས་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་། །དོན་ཚེན་སྐྱབ་པའི་རྒྱུར་གཏང་དོ། །

87

Those who lack the pure intention of compassion
Should not give their body away.
Instead, both in this and future lives,
They should give it to the cause of fulfilling the great purpose.

༤༨། མ་གྲུས་པ་ལ་ཚེས་མི་བཤད། །མི་ན་བཞིན་དུ་མགོ་དཀྱིས་དང་། །

གཏུགས་དང་འཁར་བ་མཚོན་ཐོགས་དང་། །མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་ལ་མིན། །

88

The Dharma should not be explained to those who lack respect,
To those who, like sick men, wear cloth around their heads,
To those holding umbrellas, sticks or weapons,
To those with covered heads,

༤༩། དམན་ལ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཚེ་དང་། །སྐྱེས་པ་མེད་པར་བུད་མེད་མིན། །

དམན་དང་མཚོག་གི་ཚོས་རྣམས་ལ། །མཚུངས་པར་གྲུས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད། །

89

Nor to a woman unaccompanied by a man.
The vast and profound should not be taught to lesser beings,
(Although)! should always pay equal respect
To the Dharmas of the lesser and higher beings.

༧༧ རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤོང་གུར་པ། །དམན་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་མི་བྱ། །

སྤོང་པ་ཡོངས་སུ་འདོར་མི་བྱ། །མདོ་དང་སྐབས་ཀྱིས་འདྲིད་མི་བྱ། །

90

I should not communicate the Dharma of a lesser being
To one who is a vessel for the vast Dharma.
I must not forsake the (Bodhisattva) way of life,
Nor mislead others by means of sutras or mantras.

༧༩ སོ་ཤིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག། །དོར་བ་ན་ནི་དགའ་བ་པར་བྱ། །

གཅི་ལ་སོགས་པའང་ཡོངས་སྤོང་པའི། །རྒྱ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྤང། །

91

When I spit or throw away the stick for (cleaning) my teeth,
I should cover it up (with earth).
Also it is shameful to urinate and so forth
In water or on land used by others.

༨༠ །ཁ་བཀའ་བ་དང་སྐྱ་བཅས་དང་། །ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟུང་མི་བྱ། །

རྐང་པ་བརྒྱུད་ས་ཏེ་མི་འདུག་ཅིང་། །ལག་པ་མཉམ་པར་མི་མཉེའོ། །

92

When eating I should not fill my mouth,
Eat noisily or with my mouth wide open.
I should not sit with my legs outstretched
Nor rub my hands together.

༧༩། བཞོན་པ་མལ་སྒྲན་གནས་དག་ཏུ། །བུད་མེད་གཞན་དང་གཅིག་མི་བྱ། །

༨༠། འཛིག་རྟེན་མ་དང་གྱུར་པ་ཀུན། །མཐོང་དང་དྲིས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ། །

93

I should not sit alone in vehicles, upon beds
Nor in the same room with the women of others.
(In brief), having observed or inquired about what is proper,
I should not do anything that would be disliked by the people of the
world.

༨༡། སོར་མོས་བཅའ་ལྷོ་མི་བྱ་སྟེ། །སྤྱོད་དང་བཅས་པས་གཡས་པ་ཡི། །

༨༢། ལག་པ་དག་ལྷོ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང། །ལམ་ཡང་དེ་སྤྱོད་བསྒྲན་པར་བྱ། །

94

I should not give directions with one finger,
But instead indicate the way
Respectfully with my right arm
With all my fingers fully outstretched.

༨༣། ལག་པ་ལྷོས་ཆེར་བསྐྱོད་མིན་ཏེ། །རུང་ཟད་བསྐྱོད་ལ་སྐྱ་བསྐྱགས་པ། །

༨༤། སེ་གོ་ལ་ལ་སོགས་བཅའ་བྱ་སྟེ། །གཞན་དུ་མ་བསྐྱམས་པར་འགྱུར་རོ། །

95

Nor should I wildly wave my arms about,
But should make my point

With slight gestures and a snap of the fingers—
Otherwise I shall lose control.

༩༦། མགོན་པོ་མྱ་ངན་འདས་གཟིམས་ལྟར། །འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བར་བྱ། །
འཇམ་བཞིན་སྐྱར་དུ་ལྡང་སེམས་ལ། །ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དེས་པར་བྱ། །

96

Just as the Buddha lay down to pass away
So should I lie in the desired direction (when going to sleep),
And first of all with alertness
Make the firm decision to quickly rise again.

༩༧། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་དག། །ཚད་མེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ལས། །
སེམས་སྦྱོད་བལྟི་སྦྱོད་པ་ནི། །དེས་པར་དེ་སྲིད་སྦྱད་པར་བྱ། །

97

(Although I am unable to practise all)
The limitless varieties of Bodhisattva conduct,
I should certainly practise as much as (has been mentioned here)
Of this conduct that trains the mind.

༩༨། ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། །ལུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། །
རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟེན་ནས། །རྣུང་བའི་རྣལ་མ་དེས་ནི་བྱ། །

98

Three times by day and three times by night
I should recite The Sutra of the Three Heaps;
For by relying upon the Buddhas and the Awakening Mind

My remaining downfalls will be purified.

ཤེད་རང་ངམ་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་རུང་། །གནས་སྐབས་གང་དུ་ཅི་སློབ་ཀྱང་། །

བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི། །གནས་སྐབས་དེ་ལ་འབད་དེ་བསྐྱབ། །

99

Whatever I am doing in any situation,
Whether for myself or for the benefit of others,
I should strive to put into practice
Whatever has been taught for that situation.

༡༠༠། རྒྱལ་སྐྱེས་ལྷན་མཉམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པ། །དེ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །

དེ་ལྟར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད། །

100

There is no such thing as something
That is not learned by a Conqueror's Son,
Thus if I am skilled in living in this way
Nothing will be non-meritorious.

༡༠༡། དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྤུང་། །

སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྐྱོལ། །

101

Whether directly or indirectly, I should not do anything
That is not for the benefit of others.
And solely for the sake of sentient beings

I should dedicate everything towards Awakening.

། ཉེ་ལྟོ་རྟོག་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། །ཐོག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བརྟམ་ལུགས་མཚོག། །སློབ་གྲི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་དོ། །

102

Never, even at the cost of my life,
Should I forsake a spiritual friend
Who is wise in the meaning of the great vehicle
And who is a great Bodhisattva practitioner.

། ཉེ་ལྟོ་དཔལ་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས། །སློབ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ། །

འདི་དང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སླུལ་གཞན། །མདོ་སྡེ་བཀྲའ་སྲས་ཤེས་པར་བྱ། །

103

I should practise entrusting myself to my spiritual master
In the manner taught in The Biography of Shrisambhava.¹⁹ This and other advice
spoken by the Buddha
I can understand through reading the sutras.

། ཉེ་ལྟོ་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བསྐྱབ་པ་སྣང་། །དེ་བས་མདོ་སྡེ་བཀྲའ་པར་བྱ། །

རྣམ་མཁའི་སློང་པའི་མདོ་སྡེ་ནི། །ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ། །

104

I should read the sutras
Because it is from them that the practices appear.
To begin with, I should look at

The Sutra of Akashagarba.

༡༠༥ ། བཅའ་ཕྱིར་རྟོག་ཏུ་སྤྱད་པ་ནི། ། དེ་ལས་སྐྱེ་ཆེར་རབ་སྟོན་པས། །

བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ཡང་། ། དེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟླ། །

105

In addition I should definitely read

The Compendium of all Practices²⁰ again and again, Because what is to be constantly practised

Is very well and extensively shown there.

༡༠༦ ། ཡང་ན་རེ་ཞིག་མདོར་བསྐྱུས་པ་ནི། ། མདོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་བཟླ། །

འཕགས་པ་ཀླ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི། ། བཞིས་པོ་འང་འབད་པས་བཟླ་བར་བྱ། །

106

Also I should sometimes look at

The condensed Compendium of All Sutras.

And I should make an effort to study

The works by the same two (titles) composed by the exalted Nagarjuna.

༡༠༧ ། བཅའ་ལས་བཅའ་ནི་མ་བཀག་པ། ། དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་བྱ་བ་སྟེ།

། འཛིག་རྟེན་སེམས་ནི་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར། ། བསྐྱབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་སྤྱད། །

107

I should do whatever is not forbidden in those (works), And when I see a practice there,

I should impeccably put it into action

In order to guard the minds of worldly people.

ཀློང་ལྟེ་ལྷུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །

འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། །འཤམ་བཞིན་བསྐྱེད་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

108

The defining characteristic of guarding alertness

In brief is only this:

To examine again and again

The condition of my body and mind.

ཀློང་ལྟེ་ལྷུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྐྱེད་པར་བྱ། །ཚིག་ཚམ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ། །

སྐྱབ་དབྱེད་བཀྲུགས་པ་ཚམ་ཀྱིས་ནི། །ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ། །

109

Therefore I shall put this way of life into actual practice, For what can be

achieved by merely talking about it? Will a sick man be benefitted

Merely by reading the medical texts?

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །འཤམ་བཞིན་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་སྟེ་ལེན་ལ་ཕནོ། །

བཟོད་པ་བསྟན་པའི་ལེན་ལ་ཕན།

Patience

བསྐྱེད་པ་སྣོད་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་ག-འཤམ་མཚོན་ལ་སོགས། །

ལེགས་སྐྱེད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ལྱང་། །ཁོང་ཚོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །

Whatever wholesome deeds,
Such as venerating the Buddhas, and generosity,
That have been amassed over a thousand aeons
Will all be destroyed in one moment of anger.

༢། རྗེ་ལྷན་ལྷ་སྤྱི་ལྷིག་པ་མེད། །བཟོད་པ་ལྷ་སྤྱི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །

དེ་བས་བཟོད་ལ་འཇམ་ཏམ་དུ། །སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །

2

There is no evil like hatred,
And no fortitude like patience.
Thus I should strive in various ways
To meditate on patience.

༢། རྗེ་ལྷན་ལྷ་སྤྱི་སེམས་འཆང་ན། །ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་མྱོང། །

དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཕྲོབ་ལ། །གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར། །

3

My mind will not experience peace
If it fosters painful thoughts of hatred.
I shall find no joy or happiness,
Unable to sleep, I shall feel unsettled.

༣། གང་དག་འོར་དང་བཀུར་སྤྱི་ཡིས། །དྲིན་བྱིན་དེ་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ། །

དེ་དག་ཀྱང་ནི་ལྷན་ལྷན་པའི། །རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་གྲོལ། །

4

A master who has hatred

Is in danger of being killed
Even by those who for their wealth and happiness Depend upon his
kindness.

ཡེ་དེ་ཡིས་མཛོལ་བ་ཤེས་སྐྱོབ་པར་འགྱུར། །སྐྱིན་པས་བསྐྱུས་ཀྱང་བསྐྱེན་མི་བྱེད། །

མདོར་ན་ཁྱོད་ལས་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

5

By it, friends and relatives are disheartened;
Though drawn by my generosity they will not trust me, In brief there is
nobody
Who lives happily with anger.

།ཁྱོད་འདི་དགྲ་ཡིས་དེ་ལ་སོགས། །སྐྱུ་བ་བསྐྱུ་དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར། །

གང་ཞིག་བསྐྱིམས་ཏེ་ཁྱོད་འཛོལ་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །

6

Hence the enemy, anger,
Creates sufferings such as these,
But whoever assiduously overcomes it
Finds happiness now and hereafter.

ཡེ་མི་འདོད་བྱས་དང་འདོད་པ་ཡི། །གོགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་གྱུར་པ། །

ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་རྩྭ་དུ་ནས། །ཞེ་སྤང་བརྟུན་ཏེ་བདག་འཛོལ་སོ། །

Having found its fuel of mental unhappiness
In the prevention of what I wish for
And in the doing of what I do not want,

Hatred increases and then destroys me.

༤། དེ་ལྟས་བདག་གིས་དགྲ་བོ་དེ། །ཟས་ནི་རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ། །
འདི་ལྟར་བདག་ལ་གཞོན་པ་ལས། །དགྲ་འདི་ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད། །

8

Therefore I should totally eradicate
The fuel of this enemy;
For this enemy has no other function
Than that of causing me harm.

༥། ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་བདག་གིས་ནི། །དགའ་བའི་ཡིད་ནི་དགྲུགས་མི་བྱ། །
མི་དགའ་བྱས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྲུབ། །དགོས་པ་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར། །

9

Whatever befalls me
I shall not disturb my mental joy;
For having been made unhappy,
I shall not accomplish what
I wish And my virtues will decline

༦། གལ་ཏེ་བཅོས་སླུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཞིག་ཡོད། །
གལ་ཏེ་བཅོས་སླུ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཕན། །

10

Why be unhappy about something
If it can be remedied?
And what is the use of being unhappy about something
If it cannot be remedied?

༧། བདག་གམ་བདག་གིས་བཤེས་རྣམས་ལ། །སྤྱད་བསྐྱེད་བརྒྱས་དང་ཚོགས་རྒྱབ་དང་། །
མི་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་མི་འདོད་དེ། །དགྲ་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོད་པས་སོ། །

11

For myself and for my friends
I want no suffering, no disrespect,
No harsh words and nothing unpleasant;
But for my enemies is it the opposite.

ཧྲེ་བདེ་བའི་རྒྱ་ལྷི་རེས་འགའ་འབྱུང་། །སྤྱལ་བཟུལ་རྒྱ་ལྷི་ལོན་ཏུ་མང་། །
སྤྱལ་བཟུལ་མེད་པར་དེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་ཁྱེད་བརྟན་པར་མཐོས། །

12

The causes of happiness sometimes occur
But the causes for suffering are very many.
Without suffering there is no renunciation.
Therefore, mind, you should stand firm.

ཧྲེ་དཀའ་ལློག་དང་དང་ཀའ་ཚེ་ལ། །བསྐྱེད་པའི་དང་བཅད་སོགས་ཚོར་བ་ནི། །
དོན་མེད་བཟོད་བྱེད་ཐར་པ་ཡི། །དོན་དུ་བདག་གོ་ཅི་ཕྱིར་སྤྲུ། །

13

If some ascetics and the people of Karnapa
Endure the pain of cuts and burns for no reason,
Then for the sake of liberation Why have I no courage?

ཧྲེ་གོམས་ན་སྤྲུ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་གཤམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
དེ་བས་གཞོན་པ་རྒྱུད་གོམས་པས། །གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བཟོད་པར་བྱོས། །

14

There is nothing whatsoever
That is not made easier through acquaintance.
So through becoming acquainted with small harms
I should learn to patiently accept greater harms.

ཧྲེ་སྤྱལ་དང་འགྲུབ་དག་དང་ནི། །བཀྲོས་སྐོམ་ལ་སོགས་ཚོར་བ་དང་། །

གཡམ་པ་ལ་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །དོན་མེད་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཅིས་མ་མཐོང་། །

15

Who has not seen this to be so with trifling sufferings
Such as the bites of snakes and insects, Feelings of hunger and thirst
And with such minor things as rashes?

༡༦༽ ཚྲི་གྲང་ཆར་དང་རླུང་སོགས་དང་། །འདྲ་དང་འཚིང་དང་བརྟེན་སོགས་ལ། །
བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞོན་པ་འཕེལ། །

16

I should not be impatient With heat and cold, wind and rain,
Sickness, bondage and beatings;
For if I am, the harm they cause me will increase.

༡༧༽ ལ་ལ་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་ན། །དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡོད། །
ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན། །བོལ་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །

17

Some when they see their own blood Become especially brave and
steady, But some when they see the blood of others. Faint and fall
unconscious.

༡༨༽ དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་དང་བརྟན་དང་། །སྤར་མའི་རྒྱལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན། །
དེ་བས་གཞོན་པ་ཁྱད་བསད་ཅིང་། །སྐྱབ་བསྐྱལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྒྱལ་བ་བྱོས། །

18

These (reactions) come from the mind
Being either steady or timid.
Therefore I should disregard harms caused to me
and not be affected by suffering.

༡༩༽ མཁས་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བྱུང་ཡང་ནི། །སེམས་ཀྱི་རབ་དྲུང་རྩོག་མི་བྱ། །
ཉེན་མོངས་རྣམས་དང་གཡུལ་འབྱེད་ལ། །གཡུལ་འབྱེད་ཚོན་གཞོན་པ་མང། །

19

Even when the wise are suffering
Their minds remain very lucid and undefiled;
For when war is being waged against the disturbing conceptions
Much harm is caused at the times of battle.

༢༠། ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལྷན་བསད་ནས། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་དགྲ་འཛོམས་པ། །
དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་སྟེ། །ལྷག་མ་རོལ་གསོད་པ་ལོ། །

20

The victorious warriors are those
Who, having disregarded all suffering,
Vanquish the foes of hatred and so forth;
(Common warriors) slay only corpses.

༢༡། གཞན་ཡང་ལྷག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། །སློབས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །
འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྲིད་རྗེས་སྟེ། །སྤྱི་ལ་འཛོམ་ཞིང་དགོ་ལ་དགའ། །

21

Furthermore, suffering has good qualities:
Through being disheartened with it, arrogance is dispelled,
Compassion arises for those in cyclic existence,
Evil is shunned and joy is found in virtue.

༢༢། མགྲིས་པ་ལ་སོགས་ལྷག་བསྐྱེད་གྱི། །འབྱུང་གནས་ཆེ་ལ་མི་ཁྲོ་བར། །
སེམས་ཡོད་རྣམས་ལ་ཅི་སྟེ་ཤོ། །དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད། །

22

As I do not become angry
With great sources of suffering such as jaundice,
Then why be angry with animate creatures?
They too are provoked by conditions.

༢༣། དཔེར་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། །ནད་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། །འཇུག་གིས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

23

Although they are not wished for,
These sicknesses arise;
And likewise although they are not wished for,
These disturbing conceptions forcibly arise.

༢༤། ཁྲོ་བར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་གྱི་ནར་ཤོ། །
བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་། །ཁྲོ་བ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

24

Without thinking, "I shall be angry,"
People become angry with no resistance,
And without thinking, "I shall produce myself,"
Likewise anger itself is produced.

༢༥། ཉེས་པ་ཇི་སྟེང་ཐམས་ཅད་དང་། །སྤྲིག་པ་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་པ། །
དེ་ཀུན་རྒྱུ་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་། །རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

25

All mistakes that are
And all the various kinds of evil
Arise through the force of conditions:
They do not govern themselves.

༢༦། རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་སེམས་པ་མེད། །
དེས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་ཅེས། །སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

26

These conditions that assemble together
Have no intention to produce anything,
And neither does their product

Have the intention to be produced.

༢༧། གཙོ་བོ་ཞེས་བྱུང་གང་འདོད་དང་། །བདག་ཅེས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ཉིད་བདག་ནི་འབྱུང་བྱ་ཞེས། །ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་འབྱུང་བ་མེད། །

27

That which is asserted as Primal Substance
And that which is imputed as a Self,
(Since they are unproduced) do not arise after having
purposefully thought, "I shall arise (in order to cause harm.)"

༢༨། མ་སྐྱེས་པར་ནི་དེ་མེད་ན། །དེ་ཚེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་། །

ཡུལ་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེང་འགྱུར་བས། །འགག་པར་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །

28

If they are unproduced and non-existent
Then whatever wish they have to produce (harm will also not exist).
Since (this Self) would permanently apprehend its objects,
It follows that it would never cease to do so.

༢༩། ཅི་སྟེ་བདག་དེ་རྟག་ན་ནི། །མ་ཁའ་བཞིན་བྱེད་པ་མེད་པར་མངོན། །

སྐྱེ་རྣམས་གཞན་དང་ཕྱད་ན་ཡང་། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་ཅི་བྱུང་ཡོད། །

29

Furthermore if the Self were permanent
It would clearly be devoid of action, just like space.
So even if it met with other conditions

How could its unchanging (nature) be affected?

༣༠ ། རྩེད་པའི་ཚེ་ཡང་སྡོམ་བཞིན་ན། ། རྩེད་པས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས། །

དེ་ཡི་རྩེད་པ་འདི་ཡིན་ཞེས། ། འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡོད། །

30

Even if when acted upon (by other conditions) it remains as before,

Then what could actions do to it?

Thus if I say that this (condition) acts upon (a permanent Self),

How could the two ever be (causally) related?

༣༡ ། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་། ། དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །

དེ་རྣམས་ལེས་ནས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བྱུ་། ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྲོ་མི་འགྱུར། །

31

Hence everything is governed by other factors (which in turn) are governed by (others),

And in this way nothing governs itself.

Having understood this, I should not become angry

With phenomena that are like apparitions.

༣༢ ། གང་གིས་གང་ཞིག་བསྐྱོབ་བྱ་སྟེ། ། བསྐྱོབ་པ་འད་རིགས་པ་མིན་ཞེ་ན། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་གཞན་ལ་རྣམས། ། རྒྱུ་ཚད་འགྱུར་འདོད་མི་རིགས་མེད། །

32

—(If everything is unreal like an apparition) then who is there to restrain what (anger)?

Surely (in this case) restraint would be inappropriate—

It would not be inappropriate, because (conventionally)
I must maintain
That in dependence upon restraining (anger) the steam of suffering is
severed.

མཇོ་དེ་བས་དགྲ་ལམ་མཛོལ་ཡང་རུང་། །མི་རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གུར་ན། །

འདི་འདྲི་རྐྱེན་ལས་གུར་ཉེ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སོམས་ཉེ་བདེ་བར་མཐོང་། །

33

So when seeing an enemy or even a friend
Committing an improper action,
By thinking that such things arise from conditions
I shall remain in a happy frame of mind.

མཇོ་གལ་ཉེ་རང་དགས་འགྲུབ་འགྱུར་ན། །འགའ་ཡང་སྐྱབ་བསྐྱལ་མི་འདོད་པས། །

ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྐྱལ་འད་སྐྱབ་བསྐྱལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །

34

If things were brought into being by choice,
Then since no one wishes to suffer,
Suffering would not occur
To any embodied creature.

མཇོ་བག་མེད་པས་ནི་བདག་ལའང་བདག་། །ཚོར་མ་ལ་སོགས་གཞོན་པ་བྱེད། །

བྱུང་མེད་ལ་སོགས་འཐོབ་བྱི་ཕྱིར། །རྩམ་ཞིང་བས་གཞོན་ལ་སོགས་བྱེད། །

35

Through not being careful
People even harm themselves with thorns and other things,
And for the sake of obtaining women and" the like
They become obsessed and deprive themselves of food.

༣༦ ། ཁ་ཅིག་འགག་ཅིང་གཡང་སར་མཚོང་། ། དུག་དང་མི་འཕྲོད་བྱ་བ་དང་། །
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་སྲོད་པ་ཡིས། ། རང་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡོད། །

And there are some who injure themselves
Through the unmeritorious deeds
Of hanging themselves, leaping from cliffs,
Eating poison and unhealthy foods.
༣༧ ། གང་ཚེ་ཉེན་མོངས་དབང་གུར་པས། ། བདག་སྤྱུག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ། །
དེ་ཚེ་དེ་དག་གཞན་ལུས་ལ། ། གཞོན་མི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

37
If, when under the influence of disturbing conceptions,
People will even kill their treasured selves,
How can they be expected not to cause harm
To the bodies of other living beings?

༣༧ ། ཉེན་མོངས་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟ་བུར། ། བདག་གསོད་ལ་སོགས་ལུགས་པ་ལ། །
སྤོང་རྗེ་བརྒྱ་ལ་མ་སྐྱེས་ན། ། རྣོ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་འདྲི་ཐོའོག། །

38
Even if I cannot develop compassion for all such people
Who through the arising of disturbing conceptions,
Set out to try and kill me and so forth,
The last thing I should do is to become angry with them.

༣༧ ། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚོ་བྱེད་པ། ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན། །
དེ་ལ་རྣོ་བར་མི་འགས་ཏེ། ། སྤྲེག་པའི་རང་བཞིན་མེ་བཞོན་འདྲ། །

39
Even if it were the nature of the childish
To cause harm to other beings,
It would still be incorrect to be angry with them.
For this would be like begrudging fire for having the nature to
burn.

༣༧ ། འོན་ཏེ་སྐྱོན་འདི་སྲོ་བུར་ལ། ། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་དེས་པ་ན་འད། །

འོན་པར་ཚྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་དུད་འཇུག་བཀོན་པ་བཞིན། །

40

And even if the fault were temporary

In they who are by nature reliable,

It would still be incorrect to be angry.

For this would be like begrudging space for allowing smoke to arise in it.

༡༽ དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་བཀོལ་ཏེ། །གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཚོམ། །

དེ་ཡང་ཞེ་སྤང་གིས་བྱད་པས། །ཉིས་ན་ཞེ་སྤང་ལ་ཚོམ་རིགས། །

41

If I become angry with the yielder

Although I am actually harmed by his stick,

Then since he too is secondary, being in turn incited by hatred,

I should really be angry with his hatred.

༢༽ བདག་གིས་སྡོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོན་པ་བྱས། །

དེ་བས་སེམས་ཅན་འཚོ་བྱེད་པ། །བདག་ལ་གཞོན་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། །

42

Previously I must have caused similar harm

To other sentient beings.

Therefore it is right for this harm to be returned To me who is the cause of injury to others.

༣༽ དེ་ཡི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་ཀ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །

དེས་མཚོན་བདག་གིས་ལུས་ལྷུང་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཚྲོ་བར་བྱ། །

43

Both the weapon and my body

Are the causes of my suffering.

Since he gave rise to the weapon and I to the body, With whom should I

be angry?

ལྟོ་བྱ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ། །རྟོ་བྱ་བ་མི་བཟོད་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཅན། །

སྤོང་ལྗོངས་བདག་གིས་བཟུང་གུར་ན། །དེ་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེ་ལ་ལྟོ། །

44

If in blind attachment I cling
To this suffering abscess of a human form
Which cannot bear to be touched,
With whom should I be angry when it is hurt?

ལྟོ་བྱིས་པ་སྐྱུ་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་། །སྐྱུ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་བརྟམ་པས་ན། །

རང་གི་ཉེས་པས་གཞོན་གུར་པ། །གཞན་ལ་བཞོན་ཏུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

45

It is the fault of the childish that they are hurt,
For although they do not wish to suffer
They are greatly attached to its causes.
So why should they be angry with others?

ལྟོ་དཔེར་ན་དམྱུལ་བའི་སྐྱུ་མ་དང་། །རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལྟར། །

རང་གི་ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན། །གང་ཞིག་ལ་འཁྲོ་བར་བྱ། །

46

Just like the guardians of the hell worlds
And the forest of razor-sharp leaves,
So is this (suffering) produced by my actions;

With whom therefore should I be angry?

༤༦༽བདག་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །བདག་ལ་གཞོན་ཤྱེད་ནམས་འབྱུང་རྟེ། །

དེས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་འདོད་ན། །བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརྒྱག་གམ། །

47

Having been instigated by my own actions,

Those who cause me harm come into being.

If by these (actions) they should fall into hell Surely isn't it I who am destroying them?

༤༧༽འདི་དག་ལ་ནི་རྟེན་བཅས་ནས། །བཟོད་པས་བདག་གིས་མང་དུ་འབྱུང་། །

བདག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ནི། །ཡུན་རིང་སྐྱབས་བམུལ་དམྱལ་བར་འདོད། །

48

In dependence upon them I purify many evils

By patiently accepting the harms that they cause,

But in dependence upon me they will fall

Into hellish pain for a very long time.

༤༨༽བདག་ནི་དེ་ལ་གཞོན་ཤྱེད་ལ། །དེ་དག་བདག་ལ་ཡན་འདོགས་ན། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །མ་རུངས་སེམས་ཁྱོད་ཁོ་བར་ཤྱེད། །

49

So since I am causing harm to them

And they are benefitting me,

Why, unruly mind, do you become angry

In such a mistaken manner?

༤༠། གཤམ་རྟེ་བདག་ལ་བསམ་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་དམྱལ་མི་འགོ། །

གཤམ་རྟེ་བདག་གིས་བདག་བསྐྱུངས་ན། །དེ་དག་ལ་འདིར་ཅི་ཞིག་བྱུང་། །

50

If my mind has the noble quality (of patience)

I shall not go to hell,

But although I am protecting myself (in this way) How will it be so for them?

༤༡། རོན་རྟེ་ལན་དུ་གཞོན་བྱས་ན། །དེ་དག་བསྐྱུངས་པར་མ་གྱུར་ལ། །

བདག་གི་སྦྱོང་བའང་ཉམས་པར་འགྱུར། །དེས་ན་དཀའ་ཕྱབ་ཞིག་པར་འགྱུར། །

51

Nevertheless, should I return the harm

It will not protect them either.

By doing so my conduct will deteriorate

And hence this fortitude will be destroyed.

༤༢། ཡིད་ནི་ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །སྤྱས་ཀྱང་གང་དུ་འང་གཞོམ་མི་རུས། །

ལྷས་ལ་མཛོད་པར་ཞེན་པས་ན། །ལྷས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱུངས་པའི་གཞོན་པ། །

52

Since my mind is not physical

In no way can anyone destroy it,

But through its being greatly attached to my body

It is caused harm by (physical) suffering.

༤༣། བརྟན་དང་ཚིག་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་པ། །མི་སྟན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས། །

ལྷས་ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་ཚུང་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ལོ། །

53

Since disrespect, harsh speech
And unpleasant words
Do not cause any harm to my body,
Why, mind, do you become so angry?

“༤༽ བཞུགས་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ། །དེས་ནི་ཚོ་འདི་འམ་ཚོ་བཞུགས་ལ། །
བདག་ལ་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན། །བདག་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད། །

54

—Because others will dislike me—
But since it will not devour me
Either in this or in another life
Why do I not want this (dislike)?

“༥༽ རྗེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན། །
བདག་གིས་རྗེན་པ་འདིར་འདོད་ཀྱི། །སྲིག་པ་དག་ནི་བརྟན་པར་གནས། །

55

—Because it will hinder my worldly gain—
Even if I do not want this
I shall have to leave my worldly gains behind
And my evil alone will remain unmoved.

“༦༽ བདག་ནི་དེད་ཉིད་ལེ་ཡང་སྤྲི། །ལོ་ལོ་འཚོས་ལུན་རིང་གསོན་མི་རུང། །
བདག་ལྟ་ལུན་རིང་གནས་གུར་ཀྱང། །འཚི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན། །

56

Thus it is better that I die today
Than live a long but wicked life;
For even if people like me should live a long time,
There will always be the suffering of death.

“༧༽ མི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བྱོད་ནས། །སང་པར་གུར་པ་གང་ཡིན་དང། །

གཞན་ཞིག་ལྟར་ཚམ་བདེ་ལྗོངས་ལྟར་། །སང་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །

57

Suppose someone should awaken from a dream
In which he experienced one hundred years of happiness, And
suppose another should awaken from a dream
In which he experienced just one moment of happiness;

༥༥། སང་པར་དེ་དག་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་། །བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད། །
ཚོ་རིང་ཚོ་ལྷོད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་། །འཚི་བའི་དུས་ན་དེ་འདྲར་བཟད། །

58

For both of these people who have awoken
That happiness will never return.
Similarly, whether my life has been long or short,
At the time of death it will be finished like this.

༥༦། རྗེ་དང་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ལུས་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་། །
ཚོ་མ་པོས་འཕྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྐྱེན་མོ་ལག་པ་སྤོང་པར་འགྲོ། །

59

Although I may live happily for a long time
Through obtaining a great deal of material wealth,
I shall go forth empty-handed and destitute
Just like having been robbed by a thief.

༥༧། གལ་ཏེ་རྗེ་དང་པས་གསོན་གྱུར་ན། །སྤྲིག་ཟུང་བསོད་ནམས་བྱ་ཞེ་ན། །

རྗེ་དང་པོའི་དོན་དུ་ཁོས་གྱུར་ན། །བསོད་ནམས་ཟུང་སྤྲིག་མི་འགྱུར་རམ། །

60

—Surely material wealth will enable me to live,
And then shall be able to consume evil and do
good— But if I am angry on account of it

Will not my merit be consumed and evil increase?

༦༡ བད་གི་དོན་དུ་བདག་གསོན་པ། །དེ་ཉིད་གཡ་ཏེ་ཉམས་གུར་ན། །

སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི། །གསོན་པ་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ། །

61

And what use will be the life
Of one who only commits evil,

If for the sake of material gain
He causes (the merits needed for) life to degenerate

༦༢ བཡ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉམས་བྱེད་པས། །མི་སྦྲན་སྦྲ་ལ་ཁོ་ཞེས། །

གཞན་ལ་མི་སྦྲན་བརྗོད་ལའང་ཁྱོད། །དེ་བཞིན་ཅི་སྟེ་ཁོ་ཞེས་བྱེད། །

62

— Surely I should be angry with those
Who say unpleasant things that weaken other beings'

(confidence in me)— But in the same way why am I not angry –
With people who say unpleasant things about others?

༦༣ མ་དད་གཞན་ལ་རག་ལས་པས། །དད་པ་མེད་ལ་ཁྱོད་བཟོད་ན། །

ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ལ་རག་ལས་པས། །མི་སྦྲན་སྦྲ་ལ་ཅིས་མི་བཟོད། །

63

If I can patiently accept this lack of confidence
Because it is related to someone else,
Then why am I not patient with unpleasant words (about myself)

Since they are related to the arising of disturbing conceptions?

༦༥། ལྷ་གཟུགས་མཚོན་རྟེན་དམ་ཚོས་ལ། །འབྱུང་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལའང་། །

བདག་གིས་ཞེ་སྤང་མི་རིགས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་གཞོན་མི་མངའ། །

64

Should others talk badly of or even destroy
Holy images, reliquaries and the sacred Dharma.
It is improper for me to resent it
For the Buddhas can never be injured.

༦༥། ལྷ་མ་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་། །བཤེས་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་རྣམས་ལའང་། །

སྤང་འདི་ཚུལ་གྱི་རྟེན་དག་ལས། །འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་ཁྲོ་བ་བསྐྱོད། །

65

I should prevent anger arising towards those
Who injure my spiritual masters, relatives and friends.
Instead I should see, as in the manner shown before,
That such things arise from conditions.

༦༦། ལྷས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་དང་། །སེམས་མེད་གཉིས་ཀས་གཞོན་བྱས་ན། །

སེམས་ཡོད་ཅི་སྟེ་བཀར་ཏེ་བཀོལ། །དེ་བས་གཞོན་པ་བཟོད་པར་གྱིས། །

66

Since embodied creatures are injured
By both animate beings and inanimate objects,
Why only bear malice to the animate?

It follows that I should patiently accept all harm.

༦༧། ལ་ལ་ཚོངས་པས་ཉེས་པ་བྱེད། །ལ་ལ་ཚོངས་ཏེ་ཚོས་གུར་ན། །

དེ་ལ་སློབ་མེད་གང་གིས་བྱ། །སློབ་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། །

67

Should one person ignorantly do wrong
And another ignorantly become angry (with him),
Who would be at fault?
And who would be without fault?

༦༨། གང་གིས་གཞན་དག་གཞོན་བྱེད་པའི། །ལས་དེ་སློབ་ཆད་ཅི་ཕྱིར་བྱས། །

ཐམས་ཅད་ལས་ལ་རག་ལས་ན། །བདག་གིས་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་བཀོན། །

68

Why did I previously commit those actions Because of which others
now cause me harm? Since everything is related to my actions
Why should I bear malice towards these (enemies)?

༦༩། དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་གུང། །ཐམས་ཅད་པན་རྩོམ་བྱམས་སེམས་སྟ། །

འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ལྟ། །བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་བྱ། །

69

When I have seen this to be so,
I should strive for what is meritorious
(In order to) certainly bring about

Loving thoughts between all.

ཡོ། དཔེར་ན་སྤྱི་མཚོན་གྱུར་པའི་ཚོ། །སྤྱི་མཚོན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི། །

རྩ་སོགས་གང་ལ་མཆེད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཕྱུང་སྟེ་འདོར་བར་རིགས། །

70

For example, when a fire in one house
Has moved into another house,
It is right to get rid of straw and such things
That will cause the fire to spread.

ཡོ། དེ་བཞིན་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས། །ཞེ་སྤང་མེ་ནི་མཆེད་གྱུར་པ། །

བསོད་ནམས་འཚོག་པར་དོགས་པ་ཡིས། །དེ་ནི་དེ་ཡི་མོད་ལ་དོར། །

71

Likewise when the fire of hatred spreads
To whatever my mind is attached,
I should immediately get rid of it
For fear of my merit being burned.

ཡོ། གསང་བྱའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །

གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས། །དམྱུལ་བ་བྱལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །

72

Why is a man condemned to death not fortunate
If he is released after having his hand cut off?
Why am I who am experiencing human misery not fortunate
If by that I am spared from (the agonies of) hell?

ཡོ། ད་ལྟོ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཅི་མ་ལེགས། །བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་རུས་ན། །

དེས་ན་དམུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ། །ལྷོ་བ་ཅི་སྡེ་སྒྲོག་མི་བྱེད། །

73

If I am unable to endure
Even the mere sufferings of the present,
Then why do I not restrain myself from being angry,
Which will be the source of hellish misery?

ཡེ། འདོད་པའི་དོན་དུ་སྐྱུག་ལ་སོགས། །དམུལ་བར་སྡོད་ཕྱག་ལྗོད་ལྱུར་ཡང་། །
བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ། །

74

For the sake of satisfying my desires
I have suffered numerous burnings in hell,
But by those actions I fulfilled the purpose
Of neither myself nor others.

ཡེ། འདི་ནི་དེ་ཙམ་གཞོད་མིན་ལ། །དོན་ཆེན་དག་ཡང་འགྲུབ་འགྱུར་བས། །
འགྲོ་བའི་གཞོད་སེལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ། །དག་འབ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས། །

75

But now since great meaning will accrue
From harm which is not even (a fraction) of that,
I should indeed be solely joyful
Towards such suffering that dispels the harms of all.

ཡེ། གཞན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལྡན་བསྟོད་ནས། །གཡ་ཏེ་དག་འབའི་བདེ་ཐོབ་ན། །
ཡིད་ལྗོད་ཡང་ནི་དེ་བསྟོད་ནས། །ཅི་འདྲི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དག་འམི་བྱེད། །

76

Should someone else find joyous happiness
Upon praising (my enemy) as an excellent person,
Why, mind, do you not praise him too
And likewise make yourself happy?

ཡལེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་བའི་བདེ་བ་འདི། །བདེ་འབྱུང་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད། །

ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་། །གཞན་སྤྱད་པ་ཡི་མཚོག་ཀྱང་ཡིན། །

77

That joyous happiness of yours
Would be a source of joy, not something prohibited, A precept given by
the Excellent Ones

And a supreme (means) for assembling others.

ཡལེ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་འབྱུང་ཞེས། །གཡ་ཏེ་ཁྱོད་བདེ་འདི་མི་འདོད། །

སྤྱི་རྒྱུན་སོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཉམས་པར་འབྱུང། །

78

It is said that others are made happy through (being praised) in this way.
But if, in this way, you do not want (them to have) this happiness,
Then, (since it makes them happy), you should cease giving wages and
the like (to your servants).

But you would be adversely affected both in this and future lives.

ཡལེ་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ། །གཞན་ལ་བདེ་བའང་འདོད་པར་བྱེད། །

གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ། །རང་ལའང་བདེ་བ་མི་འདོད་བྱེད། །

79

When people describe my own good qualities
I want others to be happy too,
But when they describe the good qualities of others

I do not wish to be happy myself.

༤༠ ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་པས། ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །

སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་རྗེས་ལ། ། དེས་ཀའི་ཅི་སྟེ་ཐོབ་བར་བྱེད། །

80

Having generated the Awakening Mind
Through wishing all beings to be happy,
Why should I become angry
If they find some happiness themselves?

༤༡ ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཚོན་འཚོང་གྱུ་བར། ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཅེ་ན། །

བསྟོན་བཀུར་བཅོམ་ཅོམ་མཐོང་ནས། ། ཅི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཏུང་བར་བྱེད། །

81

If I wish for all sentient beings to become
Buddhas worshipped throughout the three realms,
Then why am I tormented
When I see them receiving mere mundane respect?

༤༢ ། བསོད་བྱ་བ་དེ་ལ་ཁྱོད་བསོད་པ། ། ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱོན་བྱ་དེ། །

གཉེན་གྱིས་འཚོ་བ་རྗེས་གྱུར་ན། ། དགར་མི་འགྱུར་བར་སྦྲར་ཐོ་ལ། །

82

If a relative for whom I am caring
And to whom I must give many things
Should be able to find his own livelihood,

Wouldn't I be happy, rather than angry?

༤༣། དེ་ཅི་འགོ་ལ་མི་འདོད་ན། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་འདོད་གང་ཡིན། །

གང་ཞིག་གཞན་འགྱོར་ཚོད་ལ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་ག་ལ་ཡོད། །

83

If I do not wish for beings to have even this,
How can I wish for them to awaken?
And where is there an Awakening Mind
In him who becomes angry when others receive things?

༤༤། གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་རྗེད་དམ། །སྤྱིན་བདག་ཁྱིམ་ན་གནས་གུར་པ། །

ཀུན་རྗེ་འད་དེ་ཚོད་ལ་མེད་ན། །སྤྱིན་མ་སྤྱིན་རུང་དེས་ཅི་བྱ། །

84

What does it matter if (my enemy) is given something not?
Whether he obtains it
Or whether it remains in the benefactor's house,
In either case I shall get nothing.

༤༥། བསོད་ནམས་དང་ནི་དད་པ་ལམ། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ཅི་འཕྱིར་འདོད། །

རྗེད་པར་གུར་པ་མི་འཛིན་པ། །གང་གིས་ཚོ་བར་མི་བྱེད་སྣོས། །

85

So why, by becoming angry, do I throw away my merits,
The faith (others have in me) and my good qualities?
Tell me, why am I not angry (with myself)
For not having the causes for gain?

༤༦། ཚོད་ནི་རང་གིས་སྤིག་བྱས་ལ། །མྱ་ངན་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། །

བསོད་ནམས་བྱས་པ་གཞན་དག་དང་། །ལྷན་ཅིག་འགྲན་པར་བྱེད་འདོད་དམ། །

86

Let alone not having any remorse
About the evils that you committed, (O mind),
Why do you wish to compete with others
Who have committed meritorious deeds?

༤༧། གཤམ་རྟེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ནའང་། །དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སློབ་ཅམ་གྱིས་ནི། །དེ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར། །

87

Even if your enemy is made unhappy
What is there for you to be joyful about?
Your merely wishing (for him to be hurt)
Did not cause him to be injured.

༤༨། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དེ། །སྐྱབ་ནའང་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
གཤམ་རྟེ་འཚོངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལས་སྤང་བའང་གཞན་ཅི་ཡོད། །

88

And even if he does suffer as you had wished,
What is there for you to be joyful about?
If you say, "For I shall be satisfied,"
How could there be anything more wretched than that?

༤༩། ཉེན་མོངས་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི། །མཚིལ་པ་འདི་ནི་མི་བཟད་གཞེ། །
དེས་བཟུང་སེམས་དམྱལ་བྱམ་པར་ཡང་། །དམྱལ་བའི་སྤྱད་མས་བདག་འཚོད་དེས། །

89

This hook cast by the fishermen of disturbing conceptions Is
unbearably sharp: Having been caught on it,
It is certain that I shall be cooked

In cauldrons by the guardians of hell.

༧། བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོས་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཚེར་མི་འགྱུར། །
བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན། །ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

90

The honour of praise and fame
Will not turn into merit nor life;
It will give me neither strength nor freedom from sickness, And
will not provide any physical happiness.

༧། བདག་ནི་རང་དོན་ལེས་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་འདོད་ན་ནི། །རྒྱན་སོགས་ཆང་ཡང་བསྟེན་དགོས་སོ། །

91

If I were aware of what held meaning for me,
What value would I find in these things?
If all I want is (a little) mental happiness,
I should devote myself to gambling, drinking and so forth.

༧། གྲགས་པའི་དོན་དུ་ལོར་གཏོང་ཞིང། །བདག་ཉིད་ཡུང་ནི་གསོད་བྱེད་ན། །
ཚོག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །འཕྱི་དུས་ཀོ་སྲུ་ལ་བདེ། །

92

If for the sake of fame
I give away my wealth or get myself killed,
What can the mere words (of fame) do then?
Once I have died, to whom will they give pleasure?

༧། བྱེ་མའི་ཁང་ལུ་རིབ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་དུ། །
དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །

93

When their sandcastles collapse,
Children howl in despair;
Likewise when my praise and reputation decline
My mind becomes like a little child.

༧༩ རེ་ཞིག་སྐྱེ་ལ་སེམས་མེད་ཕྱིར། །བདག་ལ་བསྟོད་སེམས་ཡོད་མི་སྲིད། །

བདག་ལ་གཞན་དགའ་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་ནི་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྲང། །

94

Since short-lived sounds are inanimate
They cannot possibly think of praising me.
—But as it makes (the bestower of praise) happy,
(My) reputation is a source of pleasure (for me)—

༧༩ གཞན་ལ་ལྡང་ན་བདག་ལ་འད་རུང། །གཞན་དགའ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་ཡན། །

དགའ་བདེ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །བདག་གིས་དེ་ལས་ལགས་མི་འཕྲོབ། །

95

But whether this praise is directed at myself or someone else
How shall I be benefitted by the joy (of he who bestows it)?
Since that joy and happiness is his alone
I shall not obtain even a part of it.

༧༩ རེ་བདེ་བ་ཡིས་བདག་བདེ་ན། །ཀུན་ལ་འད་དེ་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །

ཅི་ལྟར་གཞན་ལ་དགའ་བ་ཡིས། །བདེ་བར་སྐྱུར་ན་བདག་མི་བདེ། །

96

But if I do find happiness in his happiness
Then surely I should feel the same way towards all?
And if this were so then why am I unhappy
When others find pleasure in that which brings them joy?

༧༧། དེ་བས་བདག་ནི་བརྗོད་དོ་ཞེས། །རང་གི་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པས། །བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། །

97

Therefore the happiness that arises
From thinking, "I am being praised", is invalid.
It is only the behaviour of a child.

༧༩། བརྗོད་སོགས་བདག་ནི་གཡེང་བར་བྱེད། །དེས་ནི་སྐྱོ་བ་འདང་འཇིག་པར་བྱེད། །
ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཕྱག་དོག་དང་། །ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདང་འཇིག་པར་བྱེད། །

98

Praise and so forth distract me
And also undermine my disillusion (with cyclic existence); I start
to envy those who have good qualities
And all the very best is destroyed.

༧༩། དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བརྗོད་སོགས་ནི། །གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་ཉེར་གཞན་པ། །
དེ་དག་བདག་ནི་དན་སོང་དུ། །སྤང་བ་བསྐྱུད་ཕྱིར་ལྷགས་མིན་ནམ། །

99

Therefore, are not those who are closely involved
In destroying my praise and the like
Also involved in protecting me
From falling into the unfortunate realms?

༩༠། བདག་ནི་གྲོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། །རྗེད་དང་བཀྱར་སྤྱིས་འཚིང་མི་དགོས། །
གང་དག་བདག་བཅིངས་གྲོ་ལ་བྱེད་པ། །དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་གྲོ། །

100

I who am striving for freedom
Do not need to be bound by material gain and honour.
So why should I be angry

With those who free me from this bondage?

༡༠༡ བདག་ནི་སྤྱད་བཅུ་ལ་འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་བཞིན། །
མི་གཏོང་སློབ་པར་ཉིད་ལྟར་ལ། །དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ལོ། །

101

Those who wish to cause me suffering
Are like Buddhas bestowing waves of blessing.
As they open the door for my not going to an unfortunate Why
should I be angry with them?

༡༠༢ འདིས་ནི་བསོད་ནམས་གོགས་བྱེད་ཅེས། །དེ་ལ་འད་ལྟོ་བར་རིགས་མིན་ཏེ། །
བསོད་མཚུངས་དཀའ་ལྷན་ཡོད་མིན་ན། །དེ་ལ་བདག་ནི་མི་གནས་སམ། །

102

—But what if someone should obstruct my gaining merit With
him too it is incorrect to be angry;
For since there is no fortitude similar to patience Surely I should put it
into practice.

༡༠༣ གཤམ་ཏེ་བདག་ནི་རང་སྤོལ་གྱིས། །འདི་ལ་བསོད་པར་མི་བྱེད་ན། །
བསོད་ནམས་རྒྱ་ནི་ཉེར་གནས་ལ། །འདི་ལ་བདག་གོགས་བྱེད་པར་བྱད། །

103

If due to my own failings
I am not patient with this (enemy),
Then it is only I who am preventing myself
From practising this cause for gaining merit.

༡༠༤ གང་ཞིག་གང་མེད་མི་འབྱུང་ལ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་འཇུག་ལ། །

དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ན། །རྗེ་ལྟར་དེ་ལ་བཞག་ས་ཞེས་བྱ། །

104

If without it something does not occur
And if with it, it does come to be,
Then since this (enemy) would be the cause of
(patience) How can I say that he prevents it?

༡༠༥ ། དུས་སྐབས་བྱིན་པའི་སློང་མོ་བས། །སྐྱིན་པའི་བཞག་ས་བྱས་ཡོད་མ་ཡིན། །

རབ་རྒྱ་འབྱིན་པར་བྱེད་ལྟར་པ། །རབ་བྱུང་བཞག་ས་ཞེས་བྱར་མི་རུང་། །

105

A beggar is not an obstacle to generosity
When I am giving something away,
And I cannot say that those who give ordination
Are an obstacle to becoming ordained.

༡༠༦ ། འཇིག་རྟེན་ན་མི་སློང་བ་མེད། །གཞོན་པར་བྱེད་པ་དཀོན་པ་སྟེ། །

འདི་ལྟར་ཕར་གཞོན་མ་བྱས་ན། །འགའ་ཡང་གཞོན་པ་མི་བྱེད་དོ། །

106

There are indeed many beggars in this world,
But scarce are those who inflict harm;
For if I have not injured others
Few beings will cause me harm.

༡༠༧ ། དེ་བས་དལ་བས་མ་བསྐྱབས་པའི། །ཁྱིམ་དུ་གཏེར་ནི་བྱུང་བ་ལྟར། །

བྱང་རྒྱབ་སློང་པའི་གྲོགས་ལྟར་པས། །བདག་གིས་དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ། །

107

Therefore, just like treasure appearing in my house Without any effort on my behalf to obtain it,
I should be happy to have an enemy
For he assists me in my conduct of Awakening.

༡༠༧ འདི་དང་བདག་གིས་བསྐྱབས་པས་ན། །དེ་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །
འདི་ལ་ཐོག་མར་བདར་ལོས་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་སྐྱུ། །

108

And because I am able to practise (patience) with him, He is worthy of being given
The very first fruits of my patience,
For in this way he is the cause of it.

༡༠༨ གཤམ་ཏེ་བཟོད་བསྐྱབ་བསམ་མེད་པས། །དགྲ་འདི་མཚོད་བྱ་མིན་ཞེ་ན། །
འབྲས་བུ་ཡི་ནི་སྐྱུར་རུང་བ། །དམ་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཚོད། །

109

—But why should my enemy be venerated,
He has no intention for me to practise patience?—
Then why venerate the sacred Dharma?
(It too has no intention) but is a fit cause for practice.

༡༠༩ གཤམ་ཏེ་དགྲ་འདི་གཞོད་བྱ་བའི། །བསམ་ཡོད་མཚོད་བྱ་མིན་ཞེ་ན། །
སྐྱུར་པ་བཞིན་དུ་ཡན་བརྩོན་ན། །བདག་གིས་བཟོད་པའི་ལྟར་འབྲས་བུ། །

110

—But surely my enemy is not to be venerated
For he intends to cause me harm—
But how could patience be practised
If, like doctors, people always strove to do me good?

༡༡༠ དེ་བས་རབ་རྩ་སྣང་སེམས་ལ། །བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྐྱེ་བས་ན། །

དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་ཚོས་བཞིན་མཚོད་པར་འོས། །

111

Thus since patient acceptance is produced
In dependence upon (one with) a very hateful mind,
That person should be worthy of veneration just like
the sacred Dharma,
Because he is a cause of patience.

༡༡༢༽ དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཞིང་དང་ནི། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །
འདི་དག་མཁུ་བྱས་མང་པོ་ཞིག། །འདི་ལྟར་ཕུན་ཚོགས་པ་རོལ་ཕྱིན། །

112

Therefore the Mighty One has said
That the field of sentient beings is (similar to) a Buddha-field, For
many who have pleased them
Have thereby reached perfection.

༡༡༣༽ སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཚོས་འགྲུབ་འདུ་བ་ལ། །
རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །

113

A Buddha's qualities are gained
From the sentient beings and the Conquerors alike,
So why do I not respect them
In the same way as I respect the Conquerors?

༡༡༤༽ བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་མིན། །འབྲས་བུ་ལས་ཡིན་དེས་མཚུངས་པར། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འད་ཡོན་ཏན་ཡོད། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མཉམ་པ་ཡིན། །

114

(Of course) they are not similar in the quality of their intentions
But only in the fruits (that they produce);
So it is in this respect that they have excellent qualities

And are therefore (said to be) equal.

༡༡༥། བྱམས་སེམས་ལྡན་ལ་མཚོན་པ་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེ་བ་ཉིད། །
སངས་རྒྱས་དང་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆེ་བ་ཉིད། །

115

Whatever (merit comes from) venerating one with a loving mind
Is due to the eminence of sentient beings.
And in the same way the merit of having faith in Buddha
Is due to the eminence of Buddha.

༡༡༦། སངས་རྒྱས་ཚོས་འགྲུབ་ཆ་ཡོད་པ། །དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད། །
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགའ་མི་མཉམ། །

116

Therefore they are asserted to be equal
In the share they have in establishing Buddha-qualities.
But none of them are equal (in good qualities)
With the Buddhas who are boundless oceans of excellence.

༡༡༧། ཡོན་ཏན་མཚོ་གློ་བུ་ལོ་གསལ་གཅིག་ལྟ་བུ། །ཡོན་ཏན་ལས་ཅོམ་འགའ་ཞིག་ལ། །
སྤང་ན་འད་དེ་ལ་མཚོན་དོན་དུ། །ཁམས་གསུམ་ལུལ་ཡང་རྒྱུ་བར་འགྱུར། །

117

Even if the three realms were offered,
It would be insufficient in paying veneration
To those few beings in whom a mere share of the good qualities Of
the Unique Assemblage of Excellence appears.

༡༡༨། སངས་རྒྱས་ཚོས་མཚོ་གླེ་བའི་ལས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན། །
འདི་ཅོམ་དག་གིས་ཆ་བསྟན་ནས། །སེམས་ཅན་མཚོན་བྱར་རིགས་པར་འགྱུར། །

118

Thus since sentient beings have a share

In giving rise to the supreme Buddha-qualities,
Surely it is correct to venerate them
As they are similar in merely this respect?

༡༡༩། བཞུགས་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གུར་ཅིང་། །ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛོད་རྣམས་ལ། །
སེམས་ཅན་མཉམ་བུ་མ་གཏོགས་པ། །བཞུགས་པ་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར། །

119
Furthermore, what way is there to repay (the Buddhas)
Who grant immeasurable benefit
And who befriend the world without pretension,
Other than by pleasing sentient beings?

༡༢༠། བཤད་ཕྱིར་སྐྱེ་གཏོང་མཁར་མེད་འཇུག་པ་ལ། །དེ་ལ་ཕན་བཏགས་ལན་ལོན་འགྱུར་བས་ན། །
དེ་བས་འདི་དག་གཞོན་ཆེན་བྱེད་ན་ཡང་། །ཐམས་ཅད་བཟང་དགུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ། །

120
Therefore since benefitting these beings will repay
Those who give their bodies and enter the deepest hell for their
sake, I shall behave impeccably in all (that I do)
Even if they cause me a great deal of harm.

༡༢༡། དེ་ཞིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་ཉིད་ཀྱང་ནི། །ཤད་ཕྱིར་རང་གི་སྐྱེ་ལཱ་ལ་མི་གཞིགས་པ། །
དེ་ལ་ཆོད་ས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་ན། །ད་རྒྱལ་བུ་ཞིང་བྱན་གྱི་དངོས་མི་བྱ། །

121
When for their sake, those who are my Lords Have no regard even for
their own bodies,
Then why am I the fool so full of self-importance? Why do I not act like
a servant towards them?

ཀྲ༣། བད་དག་བདེ་བས་སྤྱབ་རྣམས་དགེས་འཕྱར་ཞིང་། །བད་ལ་གཞོན་ནམི་དགེས་འཕྱར་འཕྱར་བ། །
དེ་དག་དག་འབས་སྤྱབ་པ་ཀུན་དགེས་ཤིང་། །དེ་ལ་གཞོན་བྱས་སྤྱབ་ལ་གཞོན་པ་བྱས། །

122

Because of their happiness the Conquerors are delighted, But if they are harmed they are displeased.

Hence by pleasing them I shall delight the Conquerors And by harming them I shall hurt the Conquerors.

ཀྲ༣། ཇི་ལྟར་ལྷས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ། །འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འཕྱར་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་
ཅན་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཡང་། །
སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །

123

Just as desirable sense-objects would give my mind no pleasure
If my body was ablaze with fire,
Likewise when living creatures are in pain
There is no way for the Compassionate Ones to be pleased.

ཀྲ༣། དེ་བས་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་གཞོན་བྱས་པས། །སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ཀུན་མི་དགེས་ཕྱུར་པ་གང་། །སྤྲིག་དེ་དེ་
ཟིང་སོ་སོར་བཤགས་བཞི་ཡིས། །མི་དགེས་གང་ལགས་དེ་སྤྱབ་བཞོན་པར་གསོལ།

124

Therefore as I have caused harm to living beings,
Today I openly declare all my unwholesome acts
That have brought displeasure to the Compassionate Ones.
Please bear with me, O Lords, for this displeasure I have caused
you.

ཀྲ༣། དེ་བཞིན་གཤམས་རྣམས་དགེས་པར་བཞི་སྲད་དུ། །དེད་ནས་དེས་བཟུལ་འཇིག་རྟེན་བྱམ་དུ་མཆི། །
འགྲོ་མང་རྗོག་པས་བདག་གི་སྦྱིར་འཚོག་གམ། །འགྲུམས་ཀྱང་མི་བསྡོམ་འཇིག་རྟེན་མགོན་དགེས་མཛོད། །

125

From now on, in order to delight the Tathagatas
I shall serve the universe and definitely cease (to cause harm).
Although many beings may kick and stamp upon the head,
Even at the risk of dying may I delight the Protectors of the World
(by not retaliating).

ཀྲ་༦། འགོ་བ་འདི་ཀུན་སྤྱུགས་རྗེའི་བདག་ཅན་དེས། །བདག་ཏུ་མཛོད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །
སེམས་ཅན་དོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད། །མགོན་དེ་བདག་ཉིད་ཅི་ཕྱིར་སྤྱོད་མི་བྱེད། །

126

There is no doubt that those with the nature of compassion
Regard all these beings (to be the same) as themselves.
Furthermore, those who see (this Buddha-nature) as the nature
of sentient beings see the Buddhas themselves;
Why then do I not respect (sentient beings)?

ཀྲ་༧། འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་བྱེད་ཡིན། །རང་དོན་ཡང་དག་སྐྱབ་པ་འད་འདི་ཉིད་དོ། །
འཛིན་རྟེན་སྤྱུག་བསྐྱེད་སེམས་བའད་འདི་ཉིད་དེ། །དེ་ལྟས་བདག་གིས་རྟོག་ཏུ་འདི་ཉིད་བྱ། །

127

(Pleasing living beings) delights the Tathagatas
And perfectly accomplishes my own purpose as well.
In addition it dispels the pain and misery of the universe,
Therefore I should always practise it.

ཀྲ་༨། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག་ །སྐྱེ་བོ་མང་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་། །
སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱུད་རིང་པོ་དག་ །ལུས་ཀྱང་ཕྱིར་གཞོན་མི་བྱེད་དེ། །

128

For example, should some of the king's men
Cause harm to many people,
Farsighted men would not return the harm
Even if they were able (to do so).

༡༢༧། འདི་ལྟར་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི། །རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སློབས་དེ་ཡི་དཔུང་། །

དེ་བཞིན་གཞོན་གྱིད་ཉམ་ཚུང་བ། །འགའ་ཡང་ལུང་དུ་བསང་མི་བྱ། །

129

For they see that (these men) are not alone
But are supported by the might of the king.
Likewise I should not underestimate
Weak beings who cause me a little harm;

༡༢༨། འདི་ལྟར་དཔྱལ་བའི་སྤུང་མ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ལྡན་རྣམས་དེ་ཡི་དཔུང་། །

དེ་ལྟས་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཏུ་མ་བཞིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མཐུ་བར་བྱ། །

130

For they are supported by the guardians of hell
And by all the Compassionate Ones.
So (behaving) like the subjects of that firey king
I should please all sentient beings

༡༢༩། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་ཁྲོས་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མི་མཐུ་བྱས་པ་ཡིས། །

མྱོང་བར་འཇུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དཔྱལ་བའི་གཞོན་པ་དེས་བྱེད་དམ། །

131

Even if such a king were to become angry,
Could he cause the pain of hell,
Which is the fruit I would have to experience
By displeasing sentient beings?

༡༣༠། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་མཐུ་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མཐུ་བར་བྱས་པ་ཡིས། །

འཕྲོག་པར་འཇུར་བ་གང་ཡིན་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་སྦྱིན་མི་སྤིད་དོ། །

132

And even if such a king were to be kind,
He could not possibly grant me Buddhahood,
Which is the fruit I would obtain
By pleasing sentient beings.

ཀླུ་མེད་ཅེས་ཅན་མཁུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག།
ཚོ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་། །གྲགས་དང་སྤྱིད་འཇུག་ཅིས་མ་མཐོང་། །

133

Why do I not see
That my future attainment of Buddhahood
As well as glory, renown and happiness in this very life
All come from pleasing sentient beings?

ཀླུ་མེད་ཚོ་བཟོད་པས་མངོས་སོགས་དང་། །ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས། །
འཇིག་རྟེན་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་བདེ་རྒྱས་འཕྲོག། །

134

While in cyclic existence patience causes
Beauty, health and renown.
Because of these I shall live for a very long time
And win the extensive pleasures of the universal Chakra Kings.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བཟོད་པ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་འུ་རྒྱུག་པ་ལོ། །